

Landskapsakvarellen

En studie om akvarell som skissmetod i fält

Olivia Holmsten

Självständigt arbete • 15 hp

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Landskapsarkitektprogrammet

Alnarp 2025

Landskapsakvarellen – En studie om akvarell som skissmetod i fält

Landscape in watercolour - A study on watercolour as a sketching method in the field

Olivia Holmsten

Handledare: Maria Kylin, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Examinator: Stefan Sundblad, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: G2E

Kurstitel: Självständigt arbete i landskapsarkitektur

Kurskod: EX0845

Program/utbildning: Landskapsarkitektprogrammet

Kursansvarig inst.: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2025

Omslagsbild: Foto av författaren

Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd

Nyckelord: landskapsarkitektur, akvarell, skiss, fältstudie, analysmetod

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Sammanfattning

Denna uppsats undersöker på vilka sätt akvarellskisser utförda i fält kan användas för att förstå platser. Arbetet byggs upp av en fältstudie som genomförts på olika platser i ett område i Lomma, där skisser i akvarell och en loggbok framställts. En metod för att systematisera och kommunicera vad de färdiga skisserna förmedlar har tagits fram i form av analyserande aspekter. Aspekterna berör huvudsakligen ett visuellt analyserande av landskap. En viktig inspirationskälla och utgångspunkt för arbetet har varit examensarbetet, *Skissa med akvarellen – En metod för platskännedom* (Propst 2017).

Litteratur kring landskap, akvarell, fältstudier och skissens betydelse samt roll för landskapsarkitekten behandlas genom arbetet och ger stöd till diskussionen. Varje skiss från platsbesöken presenteras ihop med deras respektive del av loggboken samt vilka analyserande aspekter var skiss förmedlar.

Arbetet landar i en diskussion om lärdomar författaren har fått genom skissarbetet med akvarell. Akvarellskissen lyckas förmedla det estetiska uttrycket av platserna liksom dess levande kvaliteter. Genom det levande fångas även platsens själ. Uppsatsen bygger på författarens egna erfarenheter och reflektioner, och syftar till att bidra med ett personligt perspektiv inom ämnesområdet i fråga.

Nyckelord: landskapsarkitektur, akvarell, skiss, fältstudie, analysmetod

Abstract

This essay aims to investigate in what ways watercolour field sketches can be used for an understanding of places. The essay undertakes fieldwork which was carried out at various locations in an area in Lomma, where watercolour sketches and a field journal was produced. A method was developed in the shape of analysing aspects in order to systematize and communicate what the finalized sketches conveyed. The analysing aspects mainly concern a visual analysing of landscapes. An important source of inspiration and starting point of this study has been the thesis, *Skissa med akvarellen – En metod för platskännedom* (Propst 2017).

Literature about landscape, watercolour, field studies and the importance and role of the sketch for the landscape architect makes up a part of this study. It also provides support for the discussion. Each sketch from the fieldwork is presented together with their corresponding part of the field journal as well as which of the analysing aspects each sketch conveys.

The essay is concluded in a discussion about lessons the author has learned through sketching with watercolour. Sketching in watercolour succeeds in conveying the aesthetic expression of the places as well as their alive qualities. The place's soul is captured through these alive qualities. The essay is based on the author's own experiences and reflections, and aims to contribute with a personal perspective on the subject in question.

Keywords: landscape architecture, watercolour, sketch, field study, analysing method

Tack

Jag vill inleda detta arbete med att rikta min tacksamhet till min handledare Maria Kylin som hjälpt och motiverat mig från start till slut i denna kluriga arbetsprocess. Det har varit både lärorikt och spännande att få diskutera och ta del av dina insikter och feedback.

Jag vill även tacka min seminariegrupp som lett mig in på rätt bana när vägen fram var täckt av dimma. Ett stort tack ska jag även ägna min motläsare som tagit sig igenom arbetet när det var som rörigast och lämnat värdefulla kommentarer och tankar.

Innehållsförteckning

Inledning.....	7
Bakgrund.....	7
Syfte.....	8
Frågeställning.....	8
Målsättning.....	8
Material och metod.....	9
Litteratursökning.....	9
Figur av arbetsprocessen.....	9
Fältstudie.....	10
Loggbok.....	10
Att hitta en metod.....	11
Analyserande aspekter.....	15
Kunskapssammanställning.....	16
Landskapet och skissen.....	16
Skissens värde.....	17
Fältskiss som metod.....	18
Akvarellen.....	20
En fältstudie i Lomma.....	22
Besök 1, Hamnen.....	23
Besök 2, Stranden.....	26
Besök 3, Kanten av bostadsområdet.....	30
Besök 4, Vägen genom skogen.....	33
Besök 5, Rosparken.....	36
Översikt av förmedlade aspekter.....	40
Diskussion.....	41
Processreflektion.....	41
Angående analys utifrån och genom akvarellskisserna.....	42
Metodreflektion.....	44
Framtida studier.....	46
Slutsats.....	47
Källförteckning.....	48
Fullständig loggbok.....	50

Inledning

Bakgrund

Landskap handlar om relationen mellan människor och plats (Swanwick 2002). Det påverkar och formar människan som individ och får hen att återge det i bland annat bilder, skisser och målningar (Wingren 2017). Att kommunicera landskap är en viktig del av landskapsarkitektens yrke och då blir skissen ett värdefullt verktyg. Genom skissen kan vi förmedla tankar och idéer utan att nödvändigtvis besitta stor konstnärlig talang (Andersson 2017). I en tid där dessutom teknologins avtryck blir allt större och dess användning mer dominant är det allt viktigare att lyfta fram värdet i skissen. Michael E. Doyle (2007), arkitekt och tidigare instruktör på the University of Colorado, talar om hur en datorintensiv utbildning lett till att hans elever saknar kompetens i skissandet och hur det är av betydelse att kunna applicera rätt färdigheter till rätt arbetsuppgift.

Att skissa i fält är ett sätt att ta till sig av landskapet. I en studie undersöktes studenter i naturhistoria och hur deras perspektiv av att skissa såg ut innan och efter skissträning (Merkle, Barber & Carling 2020). Detta undersöktes med hjälp av fältjournaler. Efter studien kunde en positiv skiftning i elevernas inställning till skissen och en uppskattning av naturen urskiljas genom elevernas fältjournaler och enkätsvar. Författarna talar om hur studenterna fick en bättre syn på skissandets betydelse som undersökande metod för sina kurser.

Jag finner personligen ett intresse hos de flesta konstformer och när det kommer till akvarell finns det ofta en känsla av frihet från konstverken. Det fascinerar mig hur endast några penseldrag kan uttrycka något så värdefullt. Inom landskapsarkitekturen upplever jag en strävan mot just det levande och finner därmed vikt och potential i att undersöka hur ett skissarbete i fält med akvarell kan användas som redskap i den analyserande processen. Genom denna uppsats vill jag belysa den fysiska skissens roll i landskapsarkitektens yrke men även vad ett akvarellskissande i fält kan frambringa.

Syfte

Syftet med uppsatsen är att bidra till breddad kunskap om akvarellskissen som ett av landskapsarkitektens redskap för förståelse av plats. Att använda skissen för ökad förståelse kan vara ett sätt att analysera platser. Arbetet testar på så sätt en slags analysmetod. Arbetet vänder sig till landskapsarkitekter, blivande landskapsarkitekter och andra intresserade av ämnet, med avsikt att inspirera framtida fältarbeten med akvarell som medium.

Frågeställning

På vilka sätt kan ett akvarellskissande i fält användas för att förstå en plats?

Målsättning

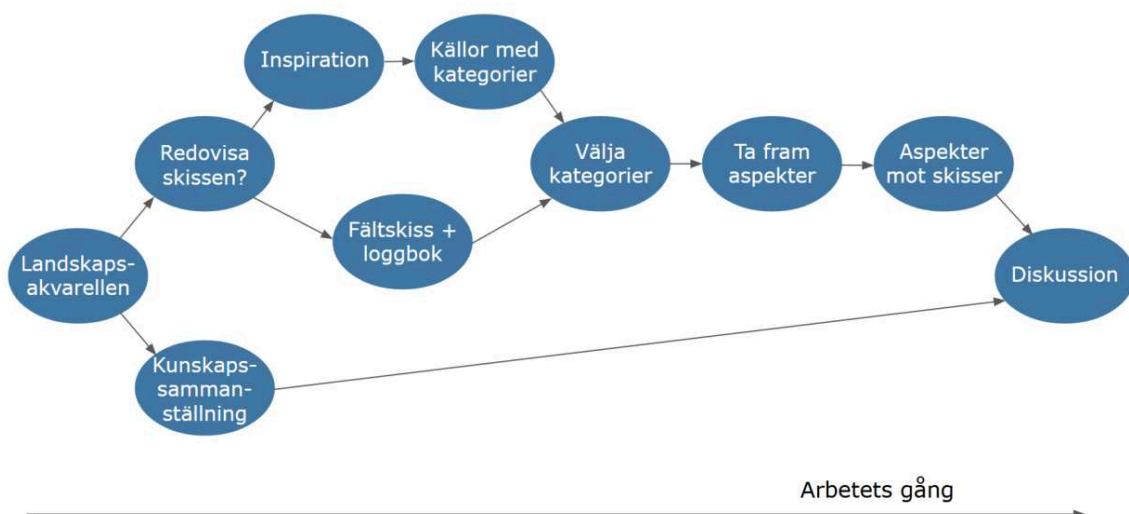
Målet med uppsatsen är att få en insikt i hur akvarellskisser, som analyserande medel, genomförda i fält kan assistera i en ökad förståelse av platser och sättet platser upplevs. Uppsatsen ska likaså vara en inblick i hur ett fältarbete med akvarellen kan se ut och genomföras.

Material och metod

Litteratursökning

Källorna till detta arbete har dels tagits fram genom äldre arbeten relaterade till skissen som metod för landskapsarkitekten och deras använda källor. Källor har även hittats på plats i SLU-biblioteket i Alnarp under kategorier som kurslitteratur och landskapsarkitektur, samt på Lomma bibliotek. Specifika definitioner har sökts via bland annat Nationalencyklopedin. I övrigt har handledaren till arbetet rekommenderat lämpliga källor. Den använda litteraturen är i huvudsak skriven av landskapsarkitekter, arkitekter och konstvetare. Valet av källor har gjorts i syfte att ge djupare förståelse för arbetsområdet samt undersöka och förklara ledande begrepp och metoder som använts under arbetet. I fokus i kunskapssammanställningen är skissen och landskapet som begrepp och akvarellen och fältskissen som metod. Under diskussionen kommer insikter författaren fått under arbetets gång knytas an till litteraturen med ändamål att stötta och jämföra arbetets resultat.

Figur av arbetsprocessen

Fältstudie

Ett flertal akvarellskisser i färg kommer att utföras på plats genom en fältstudie. Under skissprocessen kommer tankar om platsbesöken skrivas ner i en loggbok. Platsen som valts ut är Lomma norra badplats och angränsande område. Området kommer att besökas ett antal gånger och under dessa kommer olika platser att stå i fokus, för att undvika att samma del av området avbildas flera gånger. Under platsbesöken kommer skisser av både perspektiv och vyer, men även detaljer såsom mönster, att utföras. Det som upplevs som intressant och är iögonfallande kommer att leda skissarbetets motiv. Alla skisser som är del av arbetet utförs av författaren.

Lomma som kommun är ett område känt för författaren och delar av den utvalda platsen har författaren besökt tidigare. Denna aspekt kommer att beröras i diskussionen, men har inte varit en ledande faktor i arbetet. Området valdes ut då det fanns en bred variation av uttryck i landskap nära varandra.

Under fältstudien används akvarellblock i storlek 24 cm x 32 cm, 300 g/m² med fin gräng. En palett med hårda akvarellkakor, penslar i varierande storlek samt vatten utgör övrigt skissmaterial.

Loggbok

Under platsbesöken kommer de tankar som akvarellskissen väcker att noteras. Den ena aspekten i loggboken kommer att ta sig an ett beskrivande av plats, för att assistera i närmandet av platsen. Den andra kommer att bestå av ett reflekterande om akvarellen som skissmetod.

Att hitta en metod

Under arbetets gång pågick en process att komma fram till ett sätt att analysera vad de färdiga akvarellskisserna kan förmedla. Detta resulterade i en lista med ett antal analyserande aspekter, som kom att bli en kontrast till de mer intuitivt skrivna loggböckerna. Aspekterna fungerar som ett sätt att systematisera och kommunicera vad skisserna visar. Dessa aspekterna består av frågor som har tagits fram genom två källor, *Arkitektens handbok 2024* (Bodin, Hidemark, Stintzing & Nyström 2024) och *Landscape Character Assessment - Guidance for England and Scotland* (Swanwick 2002). Sättet att bemöta akvarellskissen med aspekter framtagna utifrån *Arkitektens handbok 2024* och *Landscape Character Assessment - Guidance for England and Scotland* tillämpades efter att ha läst Teresia Propsts examensarbete, *Skissa med akvarellen – En metod för platskännedom* (2017). I hennes examensarbete har hon utvecklat sina egna analyserande aspekter med grund i de två källorna. Arbetet är ett av få som dyker upp vid sökningar relaterade till akvarellen som analyserande verktyg, där sökningar utfördes via Primo (SLU-bibliotekets söktjänst) och Google Scholar. Propsts arbete är därmed en stor och viktig inspirationskälla och utgångspunkt för detta kandidatarbete.

Metoden som togs fram för att analysera akvarellskisserna är en del av ett resultat som pågått under arbetets gång. För att ge en klarare bild av arbetet har denna del valts att presenteras i sin helhet under rubriken *Material och metod*.

För att gå djupare ska det förklaras att det finns olika analystraditioner som kan delas upp utifrån vad för typ av analys som utförs och i vilket syfte (Schibbye & Pålstram 2001). Dessa kan bland annat delas upp i de naturvetenskapliga, kulturhistoriska, visuella och fenomenologiska analystraditionerna. Visuella analyser utgår från omgivningens estetiska kvaliteter och det som visuellt kan observeras i den. Schibbye och Pålstram menar att omgivningen då ses som en bild och kan förklaras med begrepp som skala, struktur och rumslighet. Ett argument som lyfts emot den visuella analysen är att den inte berättar något om varför platsen ser ut som den gör och därmed blir ytlig. Den fenomenologiska traditionen introducerar författarna som en metod att tolka platsidentitet. De talar om Christian Norberg-Schulz som arbetat med en metod för att tolka just detta. Norberg-Schulz landade i tre begrepp som beskriver platsidentitet; orientering, identifikation och minne som tillsammans bildar vad han kallar "stedsbruk". "Stedsbruk" innefattar hur vi använder oss av platser och hur vi spontant uppfattar dem som helhet. Helheten syftar i detta fall både på delar skapade av människor och det naturgivna (Schibbye & Pålstram 2001).

Kylin¹ sammanfattar i sin presentation *Att analysera landskap eller Som man frågar får man svar* olika analystraditioner. Dessa är hennes ord om de visuella och fenomenologiska:

Visuella analyser

De visuella analyserna utgår från det synliga och konkreta i landskapet, samt dess estetiska kvaliteter. Exempel: Utblickar och siktlinjer? Rumslighet och väggar?

Fenomenologisk tradition

Beskriva omgivningarna som de framträder och tolkas – rumsstruktur och karaktär. Exempel: Vilken är "platsens själ" (genius loci)? Hur känns detta landskap? Vad upplever jag?

Ur *Att analysera landskap eller Som man frågar får man svar*, Kylin¹

I detta arbete kommer analysarbetet att beröra ett visuellt och fenomenologiskt perspektiv. Dessa perspektiv ansågs utifrån olika typer av analystraditioner vara de som huvudsakligen berörde de färdiga skisserna och kunde förklara vilket fokus de analyserande aspekterna i arbetet har.

Janet M. Swailes (2010, s. 9) belyser en skillnad på uttrycksfullt ritande och analytiskt ritande. Hon talar om att tankesättet bakom tillvägagångssätten skiljer sig då den förstnämnda ofta fokuserar mer på en inre dialog. Den analytiska är till större grad en noggrann och planerad observation. Likväl är båda sätten en tolkning. Att rita och skissa är en selektiv process, utvecklar hon. I detta arbete har skisserna utförts mer utifrån ett uttrycksfullt ritande följt av ett analyserande utifrån de färdiga skisserna.

För att sedan gå in på *Arkitektens handbok 2024* (Bodin, Hidemark, Stintzing & Nyström 2024, s.169-170) anges det i boken olika saker som kan undersökas och observeras i fält. Dessa delas in i elva kategorier. Utifrån dessa elva kategorier har sju valts ut av författaren för att skapa åtta egna aspekter med tillhörande frågor att analysera akvarellskisserna efter. Dessa åtta aspekter benämns som **Aspekt 1-8** och går att finna under rubriken *Analyserande aspekter*. De sju kategorierna valdes ut då de berörde saker som författaren ansåg att de färdiga akvarellskisserna kunde förmedla. Anledningen till varför just dessa kategorier ansågs beröra akvarellskisserna har att göra med hur författaren bemötte skissande; vad fokus kom att läggas på under platsbesöken. Kategorier valdes även bort av anledning att ingen av skisserna ansågs beröra dem till en tillräckligt hög grad. Av samma anledningar berör aspekterna som författaren skapat inte allt som de utvalda kategorierna tar upp.

¹ Maria Kylin, föreläsning i kursen Formlära - Dialog med en plats, Landskapsarkitektprogrammet. SLU Alnarp, februari 2022.

De sju kategorierna som författaren till detta kandidatarbete använder sig av är skrivna som följande i *Arkitektens handbok 2024*:

Rumsliga och visuella kvaliteter Landskapskaraktär/landskapstyp. Rumslighet, väggar, golv, topografi, siktlinjer, himmel, atmosfär. Landmärken. Skala, storlek på rum. Materialpalett. Hårdgjorda ytor, markbeläggning. Gränser.
Bebyggelsestruktur Stadsstruktur, typologi. Skala. Samlad bebyggelse–spridd bebyggelse. Hustyp: sammanbyggda, radhus, friliggande. I höjdlägen eller dalgångar. Relation till markplanet, terränganpassning. I anslutning till vägar, skogsbryn, vatten. Möten bebyggelse-omgivande landskap, vattenfront, skogsbryn etc. Relation till gata, förgård, entrésida, gårdsmiljö. Gavel eller långsida mot gatan. Högt–lågt. Tätt–glest. Materialpalett på bebyggelse. Silhuett.
Natur och växter Naturtyper. Karaktärsväxter, indikatorarter. Enskilda individer, t.ex. fina träd, att bevara. Ståndortsförutsättningar. Intensivt skött, extensivt skött.
Tekniska och miljömässiga aspekter Geoteknik (utförs av geotekniker). Jordartsanalys (utförs av geotekniker). Hydrologiska förhållanden (utförs av geotekniker). Torra partier, våta partier, befintlig avvattnings. Miljö, föroreningar, behov av sanering (MKB). Ledningar, ledningsägare. Ljud, buller, tystnad, akustiska egenskaper. Topografi. Eventuell inmätning. Ekosystemtjänster. Sol och klimat. Soltimmar, skugga, väderstreck, kvällssol, vindar, solinfall, snö.
Kopplingar, samband och trafik Stråk, rörelsemönster, flöden, barriärer, trafik, vägar, stigar, anslutningar.
Sociala aspekter Aktörer och händelser. Vilka har ett intresse på platsen? Vilka använder platsen? Vad gör människor på platsen? Intressanta och relaterade verksamheter i närområdet.
Privat/offentligt Offentligt/halvoffentligt/halvprivat/privat. Finns det osynliga mentala gränser? Revir.

Ur *Arkitektens handbok 2024*, Bodin, Hidemark, Stintzing & Nyström 2024, s.169-170

I en figur ur *Landscape Character Assessment - Guidance for England and Scotland* (Swanwick 2002, *Figure 1.1: What is landscape?*, s.2) visas olika element som bygger upp vår uppfattning av landskap. Dessa element är kategoriserade. Under kategorin “perceptual & aesthetic” hittas “sight” som byggs upp av begreppen “colour, texture, pattern, form”. Utifrån denna del av kategorin har författaren till detta kandidatarbete skapat en egen aspekt, **Aspekt 9**, som går att finna under rubriken *Analyserande aspekter*. Anledningen till varför denna kategorin valdes ut från figuren var då den kompletterade de kategorier som valts ut från *Arkitektens handbok 2024*. De övriga kategorierna i figuren ansågs antingen redan beröras under kategorierna valda ur *Arkitektens handbok 2024* eller helt enkelt inte beröra vad de färdiga akvarellskisserna kunde förmedla. De valdes av dessa anledningar bort i processen att skapa de analyserande aspekterna.

Som avslut på denna del ska det påpekas att de nio aspekterna togs fram först efter att alla akvarellskisser var utförda för att undvika att skissernas motiv skulle påverkas av kopplingen till bestämda och specifika aspekter. Det är också av vikt att belysa att författaren har tagit fram aspekterna i syfte att de kan säga något om de färdiga akvarellskisserna. Denna uppsats bygger på författarens egna erfarenheter och reflektioner om vad som anses vara av betydelse och kunna förmedlas via skisserna. Processen och valet av kategorier påverkas av vem författaren är och hade med störst sannolikhet sett annorlunda ut om arbetet var utfört av en annan person. Under rubriken *En fältstudie i Lomma* kommer varje skiss presenteras samt vilka aspekter vardera skiss förmedlar enligt författaren själv. Detta är därmed en subjektiv analys. För framtida liknande arbeten och vidare studier kan det därav vara av intresse att utgå ifrån andra synvinklar och källor som benämner andra kategorier. Detta arbete belyser endast ett möjligt tillvägagångssätt.

Analyserande aspekter

Aspekterna i listan nedan fram- och fastställdes av författaren till detta kandidatarbetet först efter att alla akvarellskisser var utförda. Aspekterna är framtagna utifrån *Arkitektens handbok 2024* (Bodin, Hidemark, Stintzing & Nyström 2024) och *Landscape Character Assessment - Guidance for England and Scotland* (Swanwick 2002). Författaren till kandidatarbetet har utifrån listan med aspekter och deras tillhörande frågor beskrivit vad var och en av skisserna förmedlar under rubriken *En fältstudie i Lomma*.

Aspekt 1, Rumsliga kvaliteter Säger akvarellskissen något om platsens väggar, golv och tak? Upplevs skala och storlek på rum?
Aspekt 2, Sikt Förmedlar akvarellskissen något om siktlinjer?
Aspekt 3, Bebyggelsestruktur Säger akvarellskissen något om platsens bebyggelse typ och silhuett av byggnader?
Aspekt 4, Natur och växter Skildras naturtyper eller växters karaktär genom akvarellskissen?
Aspekt 5, Väder Förmedlar akvarellskissen en känsla av väder, såsom skugga, sol, vind, regn eller snö?
Aspekt 6, Kopplingar och trafik Säger akvarellskissen något om platsen rörelsemönster, vägar, stigar, stråk och trafik?
Aspekt 7, Sociala aspekter Upplevs människors användning av platsen genom akvarellskissen? Skildrar akvarellskissen platsens verksamheter?
Aspekt 8, Privat/offentligt Skildrar akvarellskissen platsens känsla av det offentliga eller privata?
Aspekt 9, Det estetiska Skildrar akvarellskissen färg, mönster, textur och form på platsen?

Kunskapssammanställning

Landskapet och skissen

Vad är landskap och vad är en skiss?

Enligt den Europeiska landskapskonventionen (ELC) definieras landskap som “ett område sådant som det uppfattas av människor och vars karaktär är resultatet av påverkan av och samspel mellan naturliga och/eller mänskliga faktorer” (Riksantikvarieämbetet 2025, andra stycket under rubrik *Demokrati och landskap*). På Riksantikvarieämbetets webbplats står det att kulturella, ekologiska, ekonomiska, estetiska och sociala värden och resurser går att finna i landskapet.

I *Landscape Character Assessment - Guidance for England and Scotland* (Swanwick 2002) beskrivs processen av att karakterisera ett landskap. Att identifiera, klassificera, kartlägga och beskriva landskapets karaktär är alla delar av processen. Swanwick går in på begreppet landskap och skriver att landskap handlar om relationen mellan människor och plats. Författaren förtydligar att begreppet inte syftar på ett specifikt landskap och att det inte heller enbart förhåller sig till landsbygden. Begreppet kan användas för stora som små urbana eller rurala områden. I liknande spår som definitionen från ELC skriver Swanwick att vilken typ av landskap det blir beror både på naturliga faktorer, som klimat, och kulturella faktorer, som hur människan har använt och använder mark. Dessa faktorer interagerar med varandra och människan uppfattar det som olika typer av landskap.

People's perceptions turn land into the concept of landscape. This is not just about visual perception, or how we see the land, but also how we hear, smell and feel our surroundings, and the feelings, memories or associations that they evoke. Landscape character, which is the pattern that arises from particular combinations of the different components, can provide a sense of place to our surroundings. (Swanwick 2002, s. 2-3)

De flesta associerar begreppet “skiss” till något som utförs med blyerts eller tusch, men författaren till detta kandidatarbete försöker med hjälp av diverse källor beskriva skissen som teknik, ett tillvägagångssätt, snarare än något som måste utföras med ett specifikt medium.

Nationalencyklopedin förklarar en skiss som ett snabbt utkast eller en sammanfattning i bild eller text (u.å).

I boken *Landskapet och skissen: en betraktelse utifrån en landskapsarkitektonisk praktik* diskuterar redaktören Carola Wingren (2017) hur en skiss och ett landskap kan definieras, utifrån sitt eget

landskapsarkitektoniska sinne. Hon skriver att skissen är ett landskap i sig, något kreatören återskapar från den bild de själva format i sitt sinne. Skissen blir på så sätt en förbindelse mellan landskapet som skaparen själv uppfattar och minns det och hur det är i verkligheten. Skissandet leder kreatören vidare i sin tankeprocess till dess att hen når en ny fas av att förstå sig på landskapet, menar Wingren.

När Wingren (2017) sedan går in på vad ett landskap är berättar hon att landskap påverkar oss på individnivå; det formar människan genom sinnesintryck och får hen att återberätta det i bilder, skisser, målningar med mera. Landskapet är föränderligt och när det skildras i text och bild är det ögonblicket som beskrivits redan förbi. Dessa återkommande förändringar; som att ljuset eller vädret skiftar, accepteras som naturliga förändringar, poängterar författaren. Förändringar som är nya och främmande, till exempel att ett hus byggs eller rivs, kan däremot lättare provocera oss. Speciellt om landskapet i fråga är en del av vår identitet. Våra individuella samt kollektiva minnen präglar vår uppfattning av landskapet och det väcker således olika känslor, menar Wingren. "Skissen och skissandet innebär ett öppet sätt att kommunicera med sig själv och med andra" (Wingren 2017, s. 8).

Barbara Johnson Kihlman (2017) närmar sig begreppet landskap, liksom Wingren (2017), med individen i tanken. "Landskap betyder inte enbart ett geografiskt avgränsat område med särdrag utan även den subjektiva upplevelsen av landskapets innehåll och därmed skönhet och immateriella värden" (Johnson Kihlman 2017, s. 34). Kihlman skriver likt Wingren att landskapet ständigt förändras men benämner det även som ett mångsidigt och invecklat dynamiskt system.

Skissens värde

Landskapsarkitekten Jitka Svensson (2017) talar om hennes frustration med att inte lyckas rita bilder så som de var i hennes tankar. Frustrationen försvann när hon istället började tänka och rita på samma gång. Svenssons svåger talar om skissen som bärare av idéer och de är båda överens om att reduktionen är skissandets essens. Genom att "tratta ner" landskapet med skissen kan vi alltså dissekera olika aspekter och belysa landskapets, enligt betraktarens, bärande delar.

På ett liknande spår skriver landskapsarkitekten Lena Bergene (2017) att landskapsarkitekten översätter det hen ser och tänker genom skissandet, vilket föder möjlighet till kommunikation med flera andra. Skribenten menar att skissen hjälper översätta verkligheten och att översättningen stödjer klargörandet av idéer. Skissen kan på så sätt vara ett vägledande verktyg för landskapsarkitekten. Både för hen själv men även för andra mottagare.

Motsvarande tankar när det kommer till skissen har även professor och landskapsarkitekten Thorbjörn Andersson (2017) som menar att skissen är ett första möte mellan pennan och förståndet. Han går in på att skissen ibland används av arkitekten som sätt att föra andra involverade personer in i arkitektens tankearbete. Andra arkitekter kan däremot vara mer varsamma med att visa sina omogna visioner genom skissen och väntar till ett senare stadium med att presentera sina tankar och visioner, där skissen inte är lika aktuell längre. En stor del av skissens värde går därmed förlorad. Andersson nämner Erik Gunnar Asplund som inte nödvändigtvis var en skicklig tecknare men hans skisser fick likväl ett uttryck av lekfullhet och kunde förmedla idéer. Detta indikerar att individen inte tvunget behöver besitta stor konstnärlig förmåga eller skicklighet för att kunna kommunicera och göra sig själv förstådd genom skissen.

Skissen spelar även en viktig del i processen att designa. I *Color drawing: design drawing skills and techniques for architects, landscape architects, and interior designers* uppmärksammar Doyle (2007) att hans elever inte blivit tillräckligt upplärda i sitt skissande på grund av en datorintensiv utbildning. Många har svaga färdigheter när det kommer till användning av sina kreativa kunskaper snabbt, enkelt och med självförtroende i de konceptuella och skissartade delarna i designprocessen, menar han.

They struggle to sketch an idea convincingly and are often embarrassed by the results. Consequently, many default entirely to the computer at an inappropriate point in the process—not to leverage skills, but to cover for their absence. This is a growing problem. (Doyle 2007, s. 5)

Doyle (2007) skriver att det är nödvändigt att kunna applicera rätt färdigheter till rätt uppgift för att möjliggöra ett strategiskt arbetssätt, vilket i sin tur är väsentligt för att vara framgångsrik som designer. Att därmed veta när skissen är som mest effektiv och kunna utnyttja dess egenskaper är av betydelse.

Fältskiss som metod

“A field sketch is a site-observed and hand-generated drawing, undertaken on location” (Swales 2010, s. 7).

Landskapsarkitekten Swales (2010, s. 3) skriver i sin avhandling om rollen ett skissande i fält kan få för observationen, representationen och planeringen av landskap. Hon introducerar sitt arbete med att förklara hur hon beundrade Beatrix Potters botaniska studier av svampar och Ruskins målningar av bäckar under sin uppväxt. Dessa verk visade en bild bortom verkligheten. Swales kände en djup längtan att efterlikna dessa noggranna observationer. “Looking was interesting enough, but drawing

actually drew out something else from the subject and activated my own curiosity” (Swailes 2010, s. 3).

Fältskissen har använts länge och har haft en viktig historisk betydelse. Swailes (2010, s 13) skriver om Leonardo da Vinci och hans sätt att kombinera det konstnärliga med det naturvetenskapliga. Genom skissen studerade och undersökte han bland annat mänsklig anatomi, växter och ingenjörskap. Skissen stöttade hans skrivande och hjälpte presentera olika upptäckter, noterar Swailes. Det var inte enbart da Vinci som tog nytta av detta, utan upptäcktsresande, naturforskare, geologer och arkeologer drog alla nytta av tecknandet. Det blev ett medel för kommunikation för folk som annars inte hade förstått en beskrivning på samma sätt och djup. Författaren (s. 17) talar om arkeologers fortsatta användning av att teckna på plats. Hon skriver att tecknandet blir en del av tolkningsprocessen och att teckningen i sig kan framhäva uttryck och detaljer. Att skissa och måla ute i landskapet ger ett annorlunda visuellt intryck än att stanna inne i ateljén, men det intressanta är även vilka känslor landskapet väcker utanför ateljens väggar och tak, menar Swailes (2010, s. 18).

Vi lever i en värld där teknologin tar över fler och fler arbetsuppgifter. Swailes (2010, s. 3-4) skriver om hennes egna erfarenheter av att mindre tid läggs på platsbesök vilket gör primära observationer allt färre. Istället tar observationer genom CAD (computer aided design) och GIS (geographic information systems) en allt större roll. Hon skriver att med nya tekniker och ett snabbare utförande av inventering av platser kan andra förmåner ett fältarbete ge gå förlorade (2010, s. 21-22). Möjligheten att öka förståelse och få uppenbarelser genom konversation eller tillfälligheter på platsen försvinner, men även den mer generella förståelsen av platsen ett platsbesök kan ge, förmedlar författaren.

Förutom program som CAD och GIS används AI (artificial intelligence) i en allt högre utsträckning då AI-tjänster görs tillgängliga med endast några klick på internet. Författaren till detta kandidatarbete har insett hur mycket svårare det är att undvika konst och bilder som har någon typ av AI-rendering. Att bevara och uppskatta traditionella och hantverksmässiga traditioner som inte skapas via AI baserat på algoritm och trender blir av större betydelse än någonsin förr.

En skiss kan visa var skaparens intresse och fokus har legat när de tagit in landskapet, menar Swailes (2010, s. 217-219). Ögat koncentrerar sig på de delar som visuellt eller på annat sätt är ledande och skummar förbi det andra. Konstnärer kan genom skissen därmed fånga fokuset i landskapet och artikulera det visuella intrycket, som de själva men även andra uppfattar det. Författaren skriver att skissen också är ett sätt att utforska och är ett sätt att iaktta. “Drawing a landscape focuses observation and stimulates analytical thinking” (Swailes 2010, s. 261).

Skiftningar i väder och ljus och vatten i rörelse är temporära förhållanden som ofta visar dynamik i landskapet. Swailes (2010, s. 220) tar upp att denna dynamik i de flesta fall är svår att fånga då den kan ändras snabbare än man hinner avbilda den. Det går hand i hand med Wingrens (2017) beskrivning av att landskapet är föränderligt och att ögonblick som försöker fångas med skissen redan är förbi när skissen är klar. Upplevelsen av landskapet sträcker sig utanför det som fångas med skissen och den är därför impressionistisk. Visuella kvaliteter upplevs även olika från person till person (Swailes 2010, s. 242-243). Vilka värden och intryck det visuella ger är subjektivt och påverkas av individens associationer och bekantskap till landskapet.

Swailes belyser även att när man avbildar något är det en personlig erfarenhet (2010, s. 270-271). Alla som kollar på en vy ser och renser bort olika aspekter från den och den blir på så sätt subjektiv. Landskapet blir en tolkning. Det visuella borde sträva efter att engagera publiken kreativt, inte enbart efterlikna verkligheten, menar författaren. Med visualisering bör en specifik kommunikation försöka uppnås, vare sig den är en mer verklighetsbaserad avbildning eller inte. Swailes menar dock att en visualisering som är mer bestämd och inriktad kan kommunicera på en tydligare nivå. Detta kan uppnås genom att manipulera, stärka eller försvaga aspekter av vyn och få in annan information genom skrift eller visuella kvaliteter. När det kommer till fältskisser är dessa på samma sätt en tolkning, men även ett informativt medel tillgängligt för den oinformerade åskådaren, skriver författaren.

“The field sketch is an interaction and a dialogue with the place, other people, and with the sketcher” (Swailes 2010, s. 397).

Akvarellen

Akvarellen har en lång historia som konstnärligt medium. I *Akvarellstudier: om mediet, historien och myterna* (2008, s. 20-21) berättar Lena Johannesson om akvarellens historia utifrån ett flertal uppslagsverk. Hon återger hur akvarellen är bland de äldsta av målartekniker. Den användes till gravporträtt i Egypten och till det medeltida bokmåleriet. Även efter att oljefärgen slog igenom under mitten av 1300-talet och började ersätta akvarellen på många håll fortsatte flera konstnärer att använda akvarellen som skissmetod. Det romantiska landskapsmåleriet tog fäste i England i mitten av 1700-talet, men Johannesson vill uppmärksamma att det är missvisande att den brittiska 1700-tals landskapskvarellen får en titel som akvarellens startpunkt som självständigt medium. Akvarellen var redan ett viktigt verktyg för vetenskap och kunskapsförmedling, vilket i många allmänna uppslagsverk inte antyds i den grad det borde, menar hon. Fortsättningsvis förklarar författaren att bland det som ofta utesluts är arkitekturritningar, bokillustrationer, anatomiska-, zoologiska- och

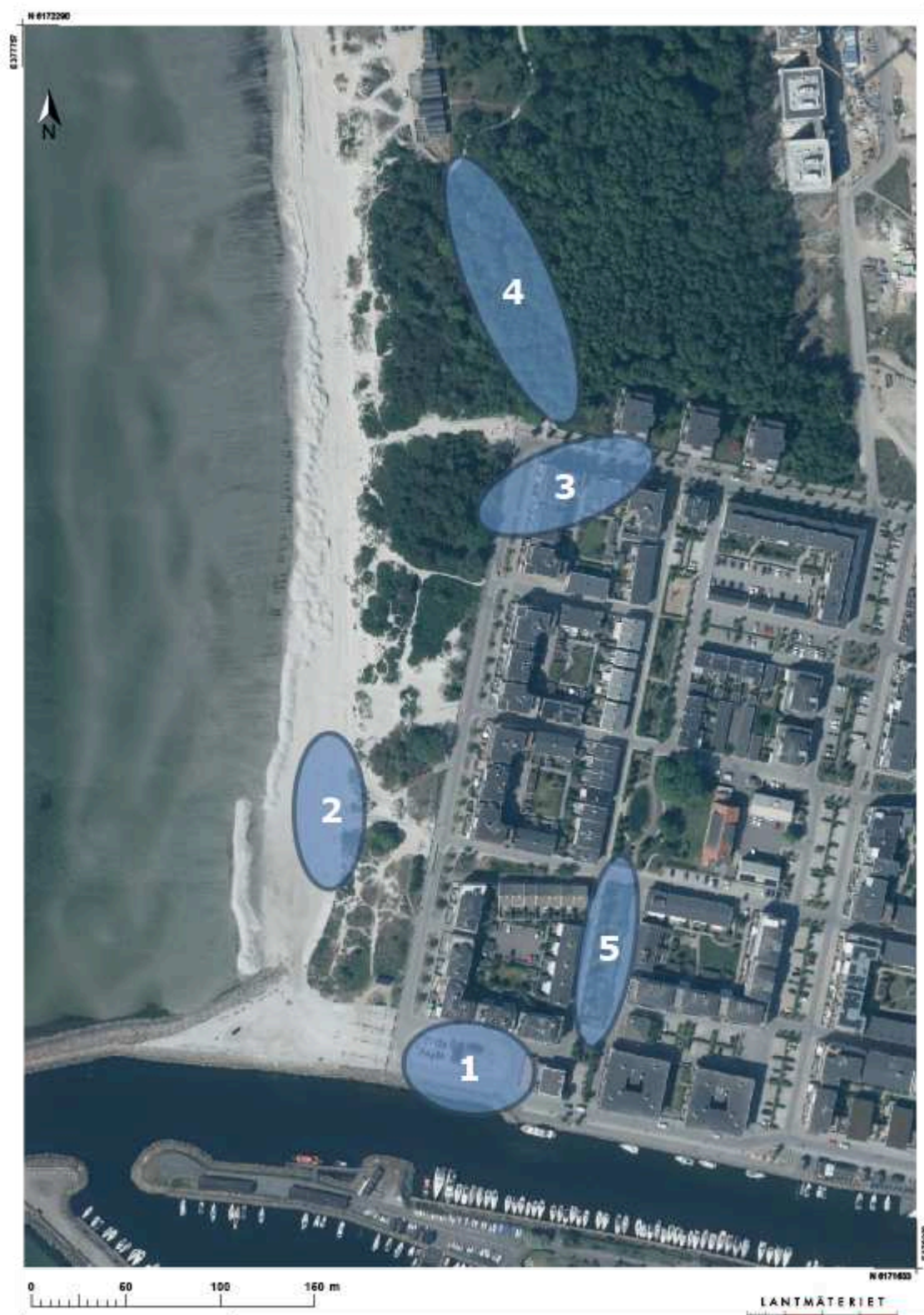
botaniska verk. Andra kulturers användning av akvarellen och dess betydelse förbises i många fall likaså, bl.a. de indiska, japanska och persiska (Johannesson 2008).

Kristoffer Arvidsson (2008, s. 207-208) belyser däremot den viktiga rollen akvarellen hade i förnyandet av landskapsmåleriet från mitten av 1700-talet. Han menar att konstformen var ett nytt sätt bort från det klassicistiska idealet. Mediet får nu en stark koppling till romantiken. Texten tar upp att det romantiska förhållningssättet haft stort värde för den improvisatoriska aspekten av akvarellens identitet. Skapandet sker efter en inre vision i jämförelse med naturalismens verklighetstroga ideal. Arvidsson hänvisar till Immanuel Kant som i sin tur menar att förbindelsen med naturen blir starkare när konstnären vänder sig bort från den och skapar efter sin egen upplevelse.

Att ta med sina redskap för att måla traditionellt är inte alltid enkelt. Johannesson skriver att "Akvarellen har under århundraden varit resenärernas lättransportabla medium vid sidan av ritstiftet, och den har varit husbehovstecknarens följeslagare lika mycket som den professionella artistens" (2008, s. 27). En stor del av akvarellens äldre historia går att återfinna i resande konstnärers och vetenskapsmäns studier och skissböcker, förklarar författaren (s. 31). Innan dess att oljefärg blev portabelt i form av tubfärg i slutet av 1700-talet konkurrerade den inte med akvarellen som transportabelt medium. Trots att oljefärgen blev mer lättillgänglig fortsatte akvarellen att uppskattas som studie- och skissmedium (Johannesson 2008).

Viveka Kjellmer (2008, s. 60) sammanfattar den nutida tolkningen av akvarell som konstmedium med några nyckelbegrepp; vatten, pigment, transparens, ljus, oförutsägbarhet, ljust underlag, utspårande och egen vilja.

En fältstudie i Lomma

Bilden visar området i Lomma där fältstudien utfördes. De blåa färgade ovalerna visar var de olika besöken utfördes. Bakgrundsbild: Flygbild © Lantmäteriet (sparad i skala 1:2500 men någorlunda förminskad i dokumentet, hänvisar till skalstocken).

Besök 1, Hamnen

Datum: 2025-01-09

Tid: 12:00-14:00

Väder: Molnigt, relativt vindstilla

Figur 1.

Utdrag ur loggbok: *Det tar ett tag att måla bilden då det är svårt att rita lager innan det första hunnit torka. Jag känner att jag lägger fokus på att få det fint. Det finns en stor öppenhet på platsen och även fast jag sitter på en bänk i mitten av platsen känner jag mig mer bekväm ju längre tid jag suttit ner. Jag kommer in i mitt arbete. Jag rensar i landskapet när jag målar av det. Det är svårt att fokusera på enbart en aspekt och flera delar får möta varandra. Jag känner att jag målar det jag har framför mig som hur jag upplever det, inte nödvändigtvis hur det ser ut till punkt och pricka.*

Analyserande aspekter: Akvarellskissen visar ett hus (aspekt 3) och två siktade barrträd (aspekt 4). En känsla av öppenhet förmedlas av skissen men med träden och huset som mer definierade väggar (aspekt 1). Platsen öppnar upp mot havet och horisonten (aspekt 2). En antydning på ett gångstråk och en större väg (aspekt 6) hittas på vänster sida av skissen där människor rör sig längst med lyktstolpar (aspekt 7). Skissens olika beståndsdelar målar tillsammans upp ett landskap i färg och form (aspekt 9). Gångstråket och vägen, men även den öppna känsla medverkar till att platsen känns offentlig (aspekt 8).

Figur 2.

Utdrag ur loggbok: Jag ser Malmös siluett sticka upp i fjärran. Turning torso har en ledande känsla över vyn och min uppmärksamhet dras till den höga byggnaden. Jag känner hur det är svårt att skapa djup i bilden, allt flyter ihop på något sätt. Men det var också så jag upplevde vyn.

Analyserande aspekter: Skissen visar silhuetter (aspekt 3) av byggnader i fjärran (aspekt 2). En plätt gräs gör sig synlig i mitten av bilden (aspekt 4). Skissen visar en ganska naturlig färgpalett (aspekt 9).

Figur 3.

Utdrag ur loggbok: Många färger kan uppfattas när man kollar närmare på stenarna på marken. Mellan fogarna växer gräs och mossor. Det är roligt att kunna uttrycka färgerna i skissen.

Analyserande aspekter: Skissen visar en sten med vad som ser ut som gräs runt omkring (aspekt 4). Stenens färg och textur framhävs i skissen (aspekt 9).

Figur 4.

Utdrag ur loggbok: En förbipasserande talar om för sin kompanjon att hon tror att restaurangen framför dem är ny. Min uppmärksamhet riktas då till restaurangen jag har i ryggen där jag sitter och skissar. Det mest iögonfallande är de orangea parasollen på uteserveringen. Byggnadens väggar ser ut att bestå av nästan enbart fönster. De måste vilja utnyttja den fina hamn- och havsutsikten tänker jag. Några sitter inne och äter då det är för kallt för att sitta ute. Jag testar att skissa de större färgblocken av byggnaden och bygger på med tunnare linjer för att definiera. Jag märker att jag fångat de som kändes mest slående med byggnaden.

Analyserande aspekter: Akvarellskissen visar en tvåvåningsbyggnad (aspekt 3) med orangea paraplyer på uteserveringen. Byggnadens uttryck är kantigt (aspekt 9) och dess inhängning ger en känsla av att vilja hålla folk ute (aspekt 8). Detta krockar med det faktum att skissen visar en offentlig verksamhet (aspekt 7) vars mål är att locka till sig folk.

Lärdomar och slutsatser av besöket:

- Min uppmärksamhet riktas av andra på platsen, vad de gör och vad de säger.
- Det kändes först utmanande att inte ta stöd i blyertspennan, men sedan befriande att enbart låta penseln flöda.
- Det var både befriande och läskigt att sätta ner penseln på ett helt blankt papper utan en riktig plan bakom vad som skulle bli.

Besök 2, Stranden

Datum: 2025-01-11

Tid: 11:00-12:30

Väder: Växlande molnighet, blåsig

Figur 5.

Utdrag ur loggbok: Jag målar ut de stora färgblocken först och adderar sedan mer definierade penseldrag när första lagret torkat någorlunda. Vägen som träder fram ut sandlandskapet är blå och jag målar den som så. I eftertanke kan den misstolkas som vatten som slingrar sig fram.

Analyserande aspekter: Skissen visar sandkullar som bildar väggar (aspekt 1) och ramar in vägen som leder igenom (aspekt 6). Ur kullarna växer spretigt gräs i olika nyanser (aspekt 4). I den varma sanden finns blåa skuggor som ger kontrast i landskapet (aspekt 9) och kan påvisa att solen har varit framme (aspekt 5). Vägen leder bort mot byggnader (aspekt 3) som tittar upp över sandkullarna (aspekt 2).

Figur 6.

Utdrag ur loggbok: Jag vänder mig och kollar ut över hur land möter hav från sidan. En tjock rand av tång har spolats upp och skiljer vattnet från sanden. Vid horisonten kan jag urskilja vegetation som blir allt lättare att definiera ju närmare den kommer. Jag märker att jag försöker få med många aspekter och bilden känns lite rörig.

Analyserande aspekter: Skissen visar strandlandskapet med gräs, tång, hav och strand (aspekt 4). Ett intryck av öppenhet och offentlighet skapas med bilden (aspekt 8), kanske på grund av havets känsla av frihet. Gräsets avlånga och smala form och den övriga naturens färger skildras (aspekt 9).

Figur 7.

Loggbok: Jag skissar samma vy igen och försöker förenkla skissen. Det går mycket snabbare att skissa samma vy igen. Denna gången försöker jag fokusera på det som jag känner definierar landskapet mest. I slutändan blir bilderna mycket lika men den senare lite renare.

Analyserande aspekter: Skissen visar liksom figur 6 strandlandskapet med gräs, tång, hav och strand (aspekt 4). En ännu tydligare känsla av öppenhet skildras och en liknande känsla av det offentliga (aspekt 8) liksom i figur 6. Gräsets avlånga och smala form och den övriga naturens färger skildras (aspekt 9). Skissen visar hur stranden fortsätter bort mot horisonten och ger en lång siktlinje (aspekt 2).

Figur 8.

Utdrag ur loggbok: Havet ser så levande ut. Det skapas vågor i brisen och det ser mörkare ut vid horisonten. Närmare strandkanten, där jag antar att det är grundare, lyser vattnet en grumlig grön. Det är fina kontraster. Stranden bryter av vattnet och det bryts i sin tur upp av en mörk tång. Kontrasten mellan sand och tång är riktigt stark. Jag försöker fånga känslan av de olika partierna: himmel, hav, strand och tång. Genom att använda olika färger och olika mycket färg upplevs en tydlig skillnad.

Analyserande aspekter: Skissen visar en tydlig siktlinje (aspekt 2) från tången till stranden ut mot havet och dess horisont (aspekt 4). Tångens röriga form och landskapets palett fångas i skissen (aspekt 9).

Figur 9.

Loggbok: Jag fokuserar på användningen av figur 8. Flera går förbi och promenerar. Vid två tillfällen matar folk svanarna som flyter vid strandkanten. En röd båt är ute och guppar i havet. En äldre man med en hund kommer upp till mig och berättar hur hans äldre släkting målade med akvarell som journalist, att man på den tiden hade det som del av sitt yrke. Jag förklarar hur jag skissar med akvarell som del av ett arbete och tycker akvarellen är rolig. Han verkar glad över att ha sett mig måla, han säger att han tycker det ser fint ut. Han önskar mig lycka till och vi säger hejdå. Detta mötet gör mitt platsbesök ännu roligare. Jag är själv del av det sociala. I den äldre mannens ögon är jag en del av hans strandlandskap.

Analyserande aspekter: Liksom hos figur 8 visar skissen en tydlig siktlinje (aspekt 2) från tången till stranden ut mot havet och dess horisont (aspekt 4). Tångens röriga form och landskapets palett fångas i skissen (aspekt 9). Den mänskliga användningen av landskapet gör sig även tydlig genom de personer som promenerar på stranden och båten längre ut i havet (aspekt 7).

Figur 10.

Utdrag ur loggbok: Jag fokuserar på det som är vid mina fötter. Där kan jag urskilja massa fotavtryck som av olika grad blivit bortblåsta. Många människor har passerat här.

Analyserande aspekter: Skissen visar fotavtryck i sanden från förbipasserare (aspekt 7) och även sandens textur (aspekt 9).

Figur 11.

Loggbok: Jag tar en närmare titt på en av grässorterna som växer och dansar i vinden. Gräset rörelse gör att landskapet ser ut att andas. Det är lätt att fånga karaktären av gräset med endast några penseldrag.

Analyserande aspekter: Skissen skildrar gräset på platsen i högre detalj (aspekt 4). Gräsets form och karaktär tydliggörs (aspekt 9).

Lärdomar och slutsatser av besöket:

- Färg associeras lätt till specifika saker och användning av den kan därför uppfattas som annat än skaparen hade i åtanke.
- Jag upplevde inte samma stress som under första besöket. Det kan både berott på havets lugnande känsla och att jag satte mig in i arbetet bättre.
- Jag känner mig säkrare i hur jag ska bemöta mitt skissade. Det går smidigare och snabbare att skissa och skala bort delar av landskapet.

Besök 3, Kanten av bostadsområdet

Datum: 2025-01-12

Tid: 11:30-13:00

Väder: Växlande molnighet, relativt blåsig

Figur 12.

Utdrag ur loggbok: Jag förflyttar mig runt yttre kanten av ett bostadsområde. Jag bestämmer mig för att måla gaturummet. Jag sätter mig på trottoaren och känner hur husens balkonger och en rad kala träd ramar in gången nedan. Det känns tryggt. Några är ute och går och bilar kör förbi på vägen. Jag skissar först upp de olika färgblocken, som husfasader, vägarna och gräset. Sedan går jag in med tunnare streck för att definiera platsen.

Analyserande aspekter: Skissen visar en rumslighet som bildas mellan de väggar som träden och husen skapar med balkongerna som tak (aspekt 1). Husen är relativt höga och enformiga (aspekt 3). Vägen leder blicken och förmedlar god sikt (aspekt 2). Träden är nakna och visar tydligt grenarnas struktur (aspekt 4). Träden fungerar som en barriär mellan bilarna som kör förbi (aspekt 7) på vägen och trottoaren (aspekt 6). Fasadernas färg och mönstret på trottoaren går att avläsa (aspekt 9).

Figur 13.

Loggbok: Jag ser en bostadsgård skymta igenom en stängd grind och två husfasader. Husfasaderna känns väldigt robusta och tillsammans med grinden ger de en känsla av utanförskap. När jag skissar känner jag att jag fångar känslan platsen ger genom enbart de nödvändigaste delarna; väggarna och grinden.

Analyserande aspekter: Skissen visar husfasader som sträcker sig som höga väggar (aspekt 1) med en grind som hindrar förbipasserande. Vad som är bortom grinden känns utom räckhåll och privat (aspekt 8). En gångväg syns mellan husens väggar (aspekt 6) och husfasarens kulör och grindens utformning blir tydliga (aspekt 9).

Figur 14.

Loggbok: Jag går förbi en mur som nästan är helt täckt av murgröna. Murgrönans vita nerver sticker tydligt ut från den mörkare gröna och lite brunröda färgen på resten av löven. En dam kommer upp till mig och blir glatt överraskad när hon ser vad jag målar. Hon säger att hon undrade varför jag satt och stirrade in i muren, men att hon nu förstod vad jag såg. Detta var en spännande interaktion. Genom att kolla vad jag gjorde fick damen upp ögonen för mitt perspektiv. Det var jobbigt att försöka lämna kvar de vita nerverna

under tiden jag målade. Det slutar med att endast de mest framträdande nerverna lämnas vita. I slutändan förmedlas murgrönans karaktär ändå någorlunda tydligt.

Analyserande aspekter: Skissen visar löv av murgröna (aspekt 4) med dess olika färg och uttryck i blad, bladskaft och gren (aspekt 9).

Figur 15.

Loggbok: På andra sidan av bostadshusen växer ett bestånd av smala björkar. När solen kommer fram finns där en fin växling i den skuggade delen av stammarna och den delen som får solljus. Stammarna har tydliga svarta markeringar som ger stor kontrast mot den resterande vita barken.

Analyserande aspekter: Skissen visar björkstammar med deras vita bark och mörkare fläckar (aspekt 4). Barkens mönster är synligt (aspekt 9) och stammarna har en solexponerad ljusare sida medan den andra sidan hamnar i en kallare skugga (aspekt 5).

Figur 16.

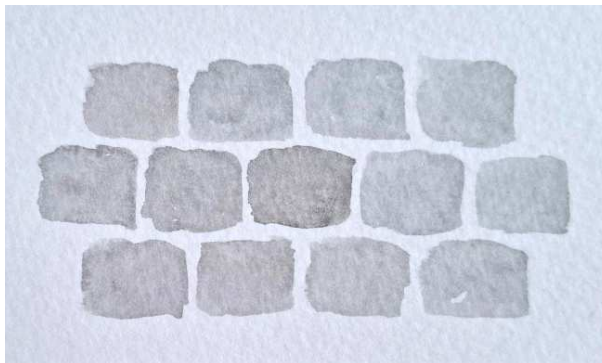
Utdrag ur loggbok: Runt hörnet från första gaturummet (figur 12) öppnar ett större gaturum upp sig. Detta kanske känns större då andra sidan öppnar upp mot början av stranden. Jag börjar bli kall och försöker få färdigt skissen snabbt. Jag orkar inte måla i lager och skissens olika element blir röriga och lite svåra att urskilja.

Analyserande aspekter: Skissen skildrar ett stråk och väg (aspekt 6) som leder blicken (aspekt 2) till silhuetten av en byggnad längre bort (aspekt 3). En mer öppen och storskalig känsla skapas mellan trädraden och muren vid gångvägen. På andra sidan muren skapas olika stora rum (aspekt 1) under den mer oordnade vegetationen (aspekt 4). Människor passerar längst med gångvägen vilket tyder på dess användning (aspekt 7). Skissen visar platsens uttryck i färg och form (aspekt 9).

Figur 17.

Loggbok: Markbeläggningen på trottoaren intill husfasadens mönsterläggning.

Analyserande aspekter: Skissen visar mönstret och färgen av betongplattor (aspekt 9).

Lärdomar och slutsatser av besöket:

- Ibland säger mindre mer.
- Människor kan påverka varandras synsätt.
- Om det används mycket vatten i skissen tar det längre tid för pappret att torka och därmed längre tid att fortsätta på ett separat lager.
- Bra att använda mer vatten för att hinna addera färg i samma blöta lager innan det hinner torka.

Besök 4, Vägen genom skogen

Datum: 2025-01-17

Tid: 11:30-13:00

Väder: Soligt, relativt vindstilla, snö på marken och minusgrader

Figur 18.

Utdrag ur loggbok: En väg slingrar sig igenom bland träd och buskar. På marken kring träden och i kanterna av vägen ligger lite snö kvar sen senaste snöfallet. En bok och en björk ramar in vyn. Allt känns kallt och färgerna får reflektera det. Jag börjar med att måla upp vägen för att ha något att förhålla mig med och sedan bygger jag på med träd. Jag börjar med de längst bak som får vara ljusast.

Analyserande aspekter: Skissen visar ett stråk (aspekt 6) med trädstammar som ramar in som väggar, grenar som tak och den tillplattade stigen som golv vilket förstärker känslan av att det är en omsluten passage (aspekt 1). Träden är kala (aspekt 4) och kastar skarpa, långa skuggor över stråket som tyder på att solen är ute och står relativt lågt på himlen (aspekt 5). Stigens och trädens form skildras (aspekt 9) och man ser mellan trädstammarna längre bort (aspekt 2). Naturens spontana och levande formspråk får platsen att kännas offentlig (aspekt 8).

Figur 19.

Loggbok: En stubbe fångar mitt intresse. Den smälter ihop med alla gamla löv och större delen av toppen är täckt av snö. Runt omkring ligger snö som glittrar i dagens solsken. Det var svårt att fånga snön med skissen. Med akvarellen känner jag att jag generellt redan lämnar blanka delar av pappret som del av uttrycket och tekniken.

Jag känner därför att det är svårt att förmedla att det jag lämnar blankt är snö. Jag försöker att ge snön skugga för att förstärka uttrycket.

Analyserande aspekter: Skissen visar en stubbe med snö på toppen (aspekt 5) vilket indikerar att det är eller har varit minusgrader. Stubbens textur och årsringar gör sig synliga (aspekt 9).

Figur 20.

Utdrag ur loggbok: Lökväxter har börjat sticka upp ur diverse grenar och löv kvar sedan hösten. Det är en fin och härlig kontrast mot det annars ganska gråbruna och kalla. Våren är ett steg närmare. Här är det också svårt att fånga snöns uttryck, men att skugga med blått fungerar någorlunda.

Analyserande aspekter: I skissen visas bladen på lökar (aspekt 4) som växer upp ur en snötäckt mark (aspekt 5). Markens textur och lökarnas färg synliggörs (aspekt 9).

Figur 21.

Utdrag ur loggbok: Vägen fortsätter rakare och längre bort kan man skymta mindre uppradade hus. Ett staket leder blicken vidare. Jag började som i figur 18 med vägen och byggde upp skissen runt den. Här försökte jag lämna större vita områden vid vegetationen för snön som ligger kvar. Träd bakom där jag sitter kastar skuggor över min axel som får vara del av skissen. Jag märker att det är lättare att bygga upp delar av skissen utan att allt flyter samman. Jag börjar utveckla min egen teknik. Vyn är intressant och jag fångas av mer och mer. Jag får stoppa mig själv från att överarbeta skissen.

Analyserande aspekter: Skissen visar en öppen vy med en stig (aspekt 6) som leder bort vid horisonten (aspekt 2). Några låga byggnader gör sig synliga längre bort (aspekt 3). På marken vid sidan om stigen växer gräs, snår och några träd (aspekt 4). Ett av träden längre bort har kvar sitt gröna uttryck. Långa skuggor och en delvis snötäckt mark syns (aspekt 5). Skissen visar platsens naturliga färger och lite vildvuxna utseende (aspekt 9). En känsla av att platsen är offentlig skapas av platsens öppenhet och vilda uttryck (aspekt 8).

Figur 22.

Utdrag ur loggbok: Jag går närmare en tall och fokuserar på den. Den växer snett från havet och har antagligen blivit påverkad av vinden. Den är ett av de få träd som har ett grönt uttryck i den kala dungen. Stammen ritar jag först och adderar sedan färg för det som ska vara barr. Det är svårt att få uttrycket av barr men jag försöker fånga växtsättet och målar även in några kottar. Jag märker att jag tycker växtligheten fångas väl med akvarellen.

Analyserande aspekter: Skissen skildrar en tall som växer snett (aspekt 4). Trädet har ett lite krokigt och knotigt utseende och en varm ton i barken med gröna spretiga sektioner i grenarna (aspekt 9).

Lärdomar och slutsatser av besöket:

- Fler personer stannade och pratade med mig under detta besök än tidigare. Kanske på grund av att jag satt på vägen och de då behövde gå relativt nära mig vilket gjorde att de såg vad jag gjorde eller för att jag lättare kunde säga hej till dem först.
- Jag känner hur mitt skissande med akvarellen får sitt eget uttryck.

Besök 5, Rosparken

Datum: 2025-01-18

Tid: 12:30-14:00

Väder: Soligt, vindstill

Figur 23.

Utdrag ur loggbok: En väg i stenplattor under en längsgående pergola leder genom rosparken. Pergolan definierar en tydlig rumslighet och skapar en tunnel som delvis öppnar upp sig för att sedan bilda ett tak igen. Jag försöker fånga pergolans rumsliga känsla och de klättrande rosorna. Det var svårt att fånga den omslutande och lite vildvuxna känslan av pergolan med dess rosor. Jag var rädd att addera för mycket och istället få en otydlig skiss. Finns det värde i att visa någon enstaka karaktär tydligt än att försöka fånga alla på samma gång?

Analyserande aspekter: Skissen visar en stenlagd gång (aspekt 6) genom en pergola som skapar tydliga väggar och tak (aspekt 1). Då pergolan går rakt skapas en tydlig siktlinje genom den (aspekt 2). Buskarna som växer på sidan om pergolan och vegetationen som slingrar sig upp på stolparna har ett risigt uttryck (aspekt 4). Mönstret hos stenarna i gången går att uppfatta (aspekt 9).

Figur 24.

Loggbok: Jag tar en närmare titt på stolparna med de klättrande rosorna. På stolpen finns pinnar för att stödja de klättrande rosorna. De slingrar sig runt stolparna och letar sig upp på pergolans tak. Jag målar stolpen och adderar rosorna. Det är svårt att fånga deras karaktär. Jag försöker att måla dit tornar.

Analyserande aspekter: Skissen visar taggiga grenar som klättrar runt en stolpe (aspekt 4). Grenarnas taggar och risiga utseende talar om den estetiska formen (aspekt 9).

Figur 25.

Utdrag ur loggbok: Hela parken är full av rosenbuskar. Vissa av nyponen har torkat ihop medan andra har kvar en lysande orange-röd färg. Röd-rosa knoppar och bruna taggar syns längre ner på stälken. Akvarellen lyckas fånga färgen och karaktären på ett bra sätt. Det är roligt att kunna fånga rosenbuskens olika nyanser. Jag lägger grundfärg och adderar sedan mörkare färg för att få djup.

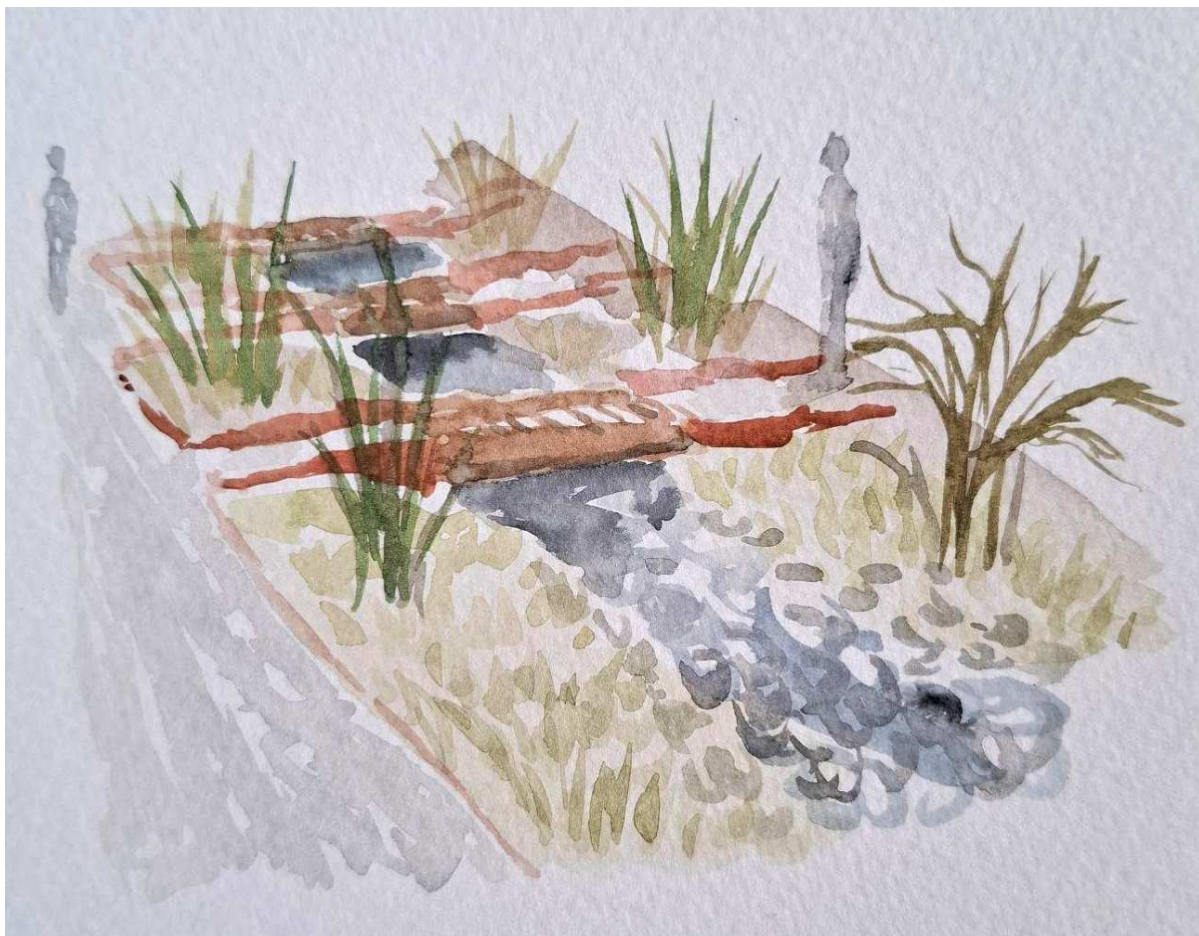
Analyserande aspekter: Skissen skildrar en rosenkvists (aspekt 4) gröna grenar, spetsiga taggar och röda och torkade frukter (aspekt 9).

Figur 26.

Loggbok: Jag kollar närmare på en annan rosenbuske. Denna har ett rödare helhetsintryck och nyponen är större och mer avlånga. Taggarna är även ljusare än föregående buske. Det är intressant att jämföra skillnaderna i de olika besläktade buskarna i hur de uttrycks genom akvarellen. Skisserna visar tydliga skillnader i färg och form.

Analyserande aspekter: Skissen skildrar en annan rosenkvist (aspekt 4) med dess rödaktiga grenar, spetsiga taggar och röda frukter (aspekt 9).

Figur 27.

Utdrag ur loggbok: I mitten av parken finns en liten bäck. Bäckens ligger längre ner än övriga parken och gräs övergår gradvis till stenar som gör upp botten av bäcken. Denna vyn är svår att måla eftersom jag inte vet vad jag ska börja med. Det känns rörigt i mitt huvud innan jag sätter ner penseln. Det naturliga blir att börja med gräset, bäcken och broarna. Jag tycker att broarna smälter in för mycket med bäcken och adderade en mörkare skugga under dem. Det hjälper även att ge broarna individuella plankor. Sedan adderar jag buskarna. Då akvarellen är transparent är det lätt att jobba med lager, bara jag först börjar ljusare och sedan bygger på.

Analyserande aspekter: Skissen visar stenar som går under broar, gräs som går ner till stenarna och buskar som är planterade med jämna mellanrum (aspekt 4). Broarna fungerar som passager över de nedsänkta stenarna och ansluter till en gemensam stig (aspekt 6). Människor går lugnt igenom platsen, över och mellan de olika stigar som finns (aspekt 7). Skissen frambringar färg och textur i vynes olika delar (aspekt 9).

Figur 28.

Loggbok: *Bäcken slutar i en större vattensamling. Vattnet här har fryst och är delvis täckt av snö. Ur isen sticker vad som ser ut att vara avklippt vass upp. Jag kan urskilja en brunn i ena änden. Gräs leder ner till vattnet. Gräset ramas in av pergolan och stigen under.*

Analyserande aspekter: Skissen skildrar en gräsmatta med en liten vattensamling med vass (aspekt 4) som omringas av pergola vilket gör att gräsmattan upplevs som ett rum (aspekt 1). Under pergolan promenerar folk (aspekt 7) på den stenlagda gången (aspekt 6). Skissens olika momenten (gräsmattan, gången, de förbipasserande) får platsen att kännas offentlig och tillgänglig (aspekt 8). Gräsets gröna och levande intryck och de klättrande buskarnas mer torkade uttryck förmedlas i färg i skissen (aspekt 9).

Lärdomar och slutsatser av besöket:

- En vy som känns komplicerad kan få ett tydligt uttryck i skissen där karaktäristiska drag hamnar i blickfånget och intensifieras.
- Olika växtsorters karaktärsdrag kan göras tydliga genom akvarellskissen.

Översikt av förmedlade aspekter

I tabellen nedan summeras antalet skisser som förmedlade aspekt 1-9.

Aspekt	Antal skisser av 28
Aspekt 1, Rumsliga kvaliteter	8 av 28
Aspekt 2, Sikt	11 av 28
Aspekt 3, Bebyggelsestruktur	7 av 28
Aspekt 4, Natur och växter	23 av 28
Aspekt 5, Väder	6 av 28
Aspekt 6, Kopplingar och trafik	10 av 28
Aspekt 7, Sociala aspekter	8 av 28
Aspekt 8, Privat/offentligt	7 av 28
Aspekt 9, Det estetiska	28 av 28

Tabell 1: visar antalet skisser varje aspekt ansågs beröra.

Diskussion

Processreflektion

Innan jag påbörjade fältarbetet hade jag aldrig använt akvarellen på ett liknande sätt innan. Att sitta ute och använda penseln och färgen på pappret direkt utan någon guidande blyertsskiss var först läskigt och det kändes som att det jag skissade inte såg så vackert ut. Efter första besöket släppte dock känslan över att det jag gjorde behövde se ut som en välplanerad målning. Jag blev mer och mer bekväm i att acceptera det skissen var; min egen tolkning av landskapet. Liksom Swailes (2010) skriver insåg jag att det jag skissade var min egen skildring av landskapet och att det skedde en process av bortrensning i mitt huvud när jag satte penseln mot pappret. Svensson (2017) talar om att reduktionen är skissandets essens och att vi genom den processen kan belysa olika delar av landskapet. Detta kände jag att jag uppnådde genom att skissa med akvarellen på plats.

När jag kollar tillbaka på mina skisser kan jag själv se vad mitt fokus har legat när jag tagit in landskapet. Det är intressant att fundera över varför just dessa delar och vyer fångade mitt intresse. Kanske berodde det enbart på att jag fann något spännande, nytt eller bekant med just den delen av landskapet. Jag fann att jag utforskade och tog till mig av landskapet på ett annorlunda sätt än när jag enbart går igenom det, liksom Swailes förklarar (2010). Då mitt material och min metod krävde att jag satte mig ner och packade upp det jag ville använda, tillbringade jag även mer tid på platserna. Jag kände ingen stress att flytta på mig när jag väl placerat mig där jag ville vara (förutom om jag behövde hoppa undan för att jag satt olämpligt för förbipasserande). Processen av att hitta något jag ville skissa, sätta mig ner och ta fram mitt material skapade ett lugn hos mig. Jag kände mig mer som en del av landskapet än jag någonsin gjort tidigare när jag varit ute och skissat. Innan har många besök bestått av ett stressat skissande med motiveringen att fortsätta i hopp om att bli klar och komma fram till något spännande. Nu hade jag inget klart "mål" i sikte och var ute med inställningen och ändamålet att jag skulle skissa för skissandets skull.

Att skissa i fält gav mig flera insikter under detta arbete. Vad jag riktade min uppmärksamhet på kunde påverkas av de människor som var på platsen, både vad de pratade om men också vad de gjorde. När jag hörde att något omkring mig nämndes förflyttades min blick till den saken. Nyfikenhet för andra människor är kanske bara en naturlig sak för människor att känna. Jag kände en nyfikenhet för vilken bild de förbipasserande fick av mig och fick även ta del av den när deras nyfikenhet blev tillräcklig för att gå fram till mig och ta reda på vad jag gjorde. En av de roligaste interaktionerna jag hade var när en dam först förstod varför jag stirrade in i en murgrönsbevuxen mur efter att hon såg min skiss av bladen. Jag fick en känsla av glädje att ha kunnat kommunicera något med min skiss. Jag

fick uppleva skissen som en öppen kommunikation med mig själv och andra liksom Wingren (2017) belyser tidigare i arbetet. Genom att skissa i fält kunde jag koncentrera mig på det som väckte min nyfikenhet och studera de faktorerna närmare.

När jag var ute i fält fick jag även upp ögonen för hur det var att försöka fånga det föränderliga landskapet. Detta talar både Swailes (2010) och Wingren (2017) om som något som är svårt då landskapet förändras snabbare än vi hinner avbilda det. Den ena stunden låg solen på, men sedan gick den i moln vilket ändrade hur landskapet såg ut men även hur det kändes. Det jag märkte var dessutom att ju mer tid jag ägnade åt skissen, desto mer ändrades min tolkning av vad jag såg. Den ena gången jag tittade upp från akvarellblocket fokuserade jag kanske på formen av det framför mig och nästa sveptes min koncentration bort till hur ljuset föll. Var jag centrerade min uppmärksamhet påverkade skissens utformning. Att vara ute i det landskap som avbildas hade en central roll för denna process då alla sinnesintryck tillsammans spelade en roll i var mitt fokus riktades.

Under processen av mitt arbete fick jag lära känna hur jag bemöter landskapet med hjälp av akvarellskissen. Det kändes lättare att komma igång och gick snabbare efter det första besöket och jag var inte lika självkritisk. Landskapet är inte alltid lätt att fånga, men jag upplevde en skönhet i de mest enkla av arbetets skisser. Som flertalet källor berört är inte alltid vitsen med skissen att återskapa verkligheten utan att fånga och skildra den som den upplevs av åskådaren. Fältskissen är en interaktion och dialog, liksom Swailes (2010) belyser. Den är inte en exakt kopia av verkligheten.

Angående analys utifrån och genom akvarellskisserna

Beroende på vad motivet var och vilken typ av plats som avbildades förmedlade skissen olika aspekter. När skisserna utfördes i nära anslutning till bebyggelse kunde ofta skisserna säga något om aspekt 3, bebyggelsestruktur. När det hade snöat kunde aspekt 5 (väder) lättare besvaras då det var en fysisk sak att avbilda och inte ett väderfenomen som vind. Vilka aspekter som besvarades utifrån skisserna var platsberoende men även subjektivt då landskapet blev avbildat utifrån hur jag själv uppfattade det. I skisserna riktade jag mitt fokus vilket ledde till att specifika aspekter representerades, men i själva verket kanske det fanns fler aspekter som jag själv inte märkt av. En annan person hade fångat andra aspekter genom samma vy. Men då detta arbete är subjektivt och skissandet har, som vi etablerat genom kunskapsmanställningen, en roll som avskalade och frambringare av specifika egenskaper är det inte heller meningen att varje skiss måste visa och framhäva varje möjlig aspekt. Skissen ska fungera som en förenklad bild eller insikt i skaparens egna tankar, inte en helt trogen bild till verkligheten.

Det subjektiva är enligt mig det vackra och insiktsfulla med skissen. Vad har personen tänkt när de kollat på landskapet? Vad fängade deras intresse på platsen? Hur ser världen ut från deras ögon till pen- eller penseldrag?

Var utförd akvarellskiss förmedlade något om det estetiska, aspekt 9, vilket går att se i tabell 1. Detta är inte förvånande då frågan under denna aspekt tar upp ifall skissen skildrar platsens färg, vilket ett skissande i akvarellfärg i de flesta fall lyckas förmedla. Men även utan färg lyckas akvarellen fånga form på ett levande sätt. Den transparenta färgen gör det enkelt att jobba med lager för att få till ett färgmässigt djup i bilderna. Med penseln kunde tjocklek på drag manipuleras och former som de upplevdes skapas. För en förståelse av det estetiska passar akvarellskissen otroligt bra som medel, inte minst för att förstå hur det estetiska uppfattas av skaparen.

Det går att argumentera att alla skisser faller under det estetiska intrycket då skissen i sig blir ett konstverk. Akvareller blir ofta väldigt vackra. Men med det estetiska som aspekt menar jag i huvudsak att fråga om det som upplevs som estetiskt i landskapet översätts genom akvarellskissen.

De flesta av skisserna som utfördes talade även något om natur och växter (aspekt 4), vilket tydliggörs från tabell 1. Som sagt beror detta dels på vad jag fokuserade på att avbilda när jag var på plats och skissade, men en av anledningarna, nu när jag tänker tillbaka, måste ha varit att jag fann en dragning till att avbilda naturen och växterna med akvarellen. Mediet passade bra för att bygga upp levande kvaliteter, såsom gräs men även havet. Att fånga något som känns och är levande med ett material som även får ett levande uttryck på pappret var tillfredsställande. Akvarellskisserna kunde alltså fånga och uttrycka det levande på ett i sin tur levande sätt.

Alla respektive analyserande aspekter förmedlades i åtminstone sex av skisserna, vilket korrelerar med att de togs fram i syfte att kunna säga något om de färdiga akvarellskisserna. Hur tydligt dessa representeras i skisserna varierar. Ibland hamnade någon aspekt i fokus och i en annan skiss spelade samma aspekt enbart en liten roll. De skisser som förmedlade som flest aspekter var i de flesta fall mer överskådliga perspektiv där motivet bestod av flera faktorer (t.ex. figur 1 och figur 12). Det fanns därmed mycket att dissekera. De skisser som var mer detaljerade och enkla förmedlade i de flesta fall bara någon enskild aspekt men dessa aspekter förmedlades ofta desto tydligare (t.ex. figur 10, figur 11 och figur 25).

Skisserna skildrade som tidigare nämnt inte alltid alla aspekter som potentiellt kunde visas i skissen. I vissa skisser syns inte den mänskliga användning av platsen fastän jag upplevde att det till exempel var ett populärt gångstråk, som med platsen vid besök 4. Där fängade istället det andra i landskapet mitt fokus till en högre grad. Detta visar däremot hur platsen upplevdes i stunden och var mitt fokus

legat. Trots att folk gick förbi mig eller stannade för att prata låg mitt fokus bland träden, skuggan de gav och snön på marken.

Genom fältarbetet med akvarellen fick jag en starkare koppling till platserna och fick tolka dem på ett roligt och kreativt sätt. Akvarellen var ett bra medel i att uttrycka mina intryck av platsen. Å ena sidan fungerade de analyserande aspekterna som ett tydligt och konkret svar på vad akvarellskisserna kunde tala om visuellt. Analys utfördes då *utifrån* skisserna. Å andra sidan skedde ett analyserande hos mig *genom* akvarellskissandet. Detta fick uttryckas i min loggbok. Förutom de analyserande aspekter som behandlas talar akvarellskisserna något om det fenomenologiska. Genom akvarellskissen fångas platsens själ, hur jag som åskådare upplever platsen. Vad ska då det upplevelsemässiga hjälpa till med inom vårt yrke som landskapsarkitekter? Fastän det upplevelsemässiga inte nödvändigtvis svarar på en fråga eller pekar ut ett problem finns det ett värde i det. Jag motiverar det som att individen först måste skapa en relation och kopplingar till landskapet för att i ett senare stadium kunna landa i en relevant slutsats om vad som gör platsen bra, mindre bra, varför den används som den gör och vad jag som arkitekt kan ta med mig vidare in i framtida projekt och gestaltningar. Jag tycker det är viktigt att våga använda sig av skissen, inte minst akvarellskissen, ute i fält för att skapa en stark koppling till landskapet. Det krävs inte att man är en skicklig tecknare för att göra sig förstådd av andra och inte heller för att förstå sina egna tankar och intryck av landskap genom skissandet.

Metodreflektion

Att komma fram till de nio aspekterna var en viktig del av arbetet och valdes, som förklarat tidigare i uppsatsen, att presenteras under rubriken *Material och metod*, för att ge en tydligare och mer samlad bild av vad arbetets grund har varit. Denna del av arbetet är ett resultat i sig där jag under en process har kommit fram till vad jag ansåg skisserna kunde förmedla, men den bygger även upp metoden för resten av arbetet. Uppsatsen hade fått en annan struktur om denna del valdes att inte presenteras i sin helhet under *Material och metod*. Beskrivningen av processen att hitta en metod att redovisa akvarellskisserna med och framtagningen av de olika aspekterna var först uppdelat under olika rubriker genom uppsatsen. Detta blev dock rörigt i slutändan och var anledningen till att allt valdes presenteras under *Material och metod*.

En annan väsentlig del att belysa är att arbetet varit en slags självstudie. Alla val som tagits och alla uppfattningar som gjorts är utförda av mig som författare. Arbetet speglar på så sätt en personlig synvinkel ur de flesta perspektiv och dessa ska inte uppfattas som sakliga faktan. Även när jag tagit ett steg tillbaka och kollat vilka av aspekterna som förmedlas i de färdiga skisserna, är det fortfarande utifrån min uppfattning. En annan person hade haft en annan uppfattning och sett andra saker i

skissen. Om ett liknande arbete utförs kan det därav vara av intresse att låta en utomstående person få förklara vad de tycker skisserna förmedlar, antingen utifrån redan framtagna aspekter eller med egna ord. Då hade det inte funnits någon koppling till personen och skisserna sedan innan, vilket det fanns under detta arbete. Beroende på hur skisserna tolkas kan olika aspekter göra sig mer eller mindre tydliga.

Vissa delar av det utvalda området för fältbesöken hade jag sedan tidigare varit på. Inga längre besök hade däremot genomförts och inget långvarigt intryck av platserna hade skapats. Jag har uppfattningen att personer lättare kan glömma ta till sig av platser som för dem är tidigare kända då det redan skett en uppfattning i hjärnan av det väsentliga som finns på platsen. Det motsatta kan däremot vara att detaljer gör sig synliga på ett tydligare sätt om personen stannar upp och försöker ta till sig av platsen till en högre grad än vad som gjorts tidigare. Mycket handlar om intryck, nyfikenhet och hur personen väljer att bemöta landskapet. Efter fältbesöken hade jag fått en tydligare och mer detaljerad bild av alla platser jag besökt. Detta då jag hade i tanke och som mål att ta till mig av landskapet framför mig. Det faktum att vissa av platserna var tidigare besökta kändes inte som en påverkande faktor i hur jag upplevde dem i skillnad från de övriga platserna. Jag hade ingen tillräckligt stark tidigare koppling till de redan kända platserna. För att gå in på djupet om hur tidigare kända platser uppfattas i jämförelse med okända platser kan platser som är bekanta till en större utsträckning väljas ut och undersökas.

Att använda akvarell som skissmetod kan av många upplevas som mer främmande då det är vanligare och ofta mer tillgängligt att använda blyerts eller tuschpennor. Blyerts har fördelen att det inte är vattenlösligt, vilket akvarell är. Detta kan vara en av anledningarna till varför blyerts används i större mån i fältarbete. Att bära omkring på en singulär blyerts- eller tuschpenna är också i många fall smidigare än att ta med en pensel, vatten och akvarellfärg. Det kan även bli svårare att förbereda för att skissa med akvarellen då den kräver fler komponenter och då kan kännas som en mindre spontan skissmetod. Det jag märkte när jag skissade med akvarellen var däremot att jag inte hängde upp mig på att få till mindre detaljer i skissen vilket jag annars lätt kan göra med en pennskiss. Jag lät mig ledas av penseln och dess naturligt mjuka rörelser. För att skapa skilda lager med akvarellfärgen behövde jag vänta på att det första lagret någorlunda hade torkat, men då jag arbetade med torrt papper som underlag gick detta relativt snabbt. En fördel när man skissar med en palett av akvarellfärg är att det går att få till en otrolig mängd olika färger och nyanser som är olika starka. Detta betyder att man lätt kan få till ett färgmässigt djup i sina skisser. Jag tycker inte att akvarell som skissmetod ska bli bortvald enbart på grund av att den känns klumpigare än andra metoder. Det finns portabla akvarellset i varierande storlekar med tillhörande pensel vilket gör att materialet inte blir lika omständligt att ta med sig. Jag hade gärna sett att fler utforskar denna roliga skissmetod.

Detta arbete ska inte ses som en färdig mall att utgå ifrån för att analysera landskap med akvarellskissen, utan som ett exempel på hur akvarellskissen kan fungera som ett medel att analysera och ge bredare förståelse för det visuella och fenomenologiska i landskapet. Det handlar om hur akvarellskissen kan bidra till en starkare personlig platskänedom. Fokus har inte legat på att analysera landskapet med målet att hitta designlösningar utan mer konkret vad i landskapet akvarellen fångar.

Framtida studier

För framtida studier hade det varit intressant att jämföra ett praktiskt utförande med blyert och akvarell som skissmetod för att urskilja deras respektive för- och nackdelar samt lik- och olikheter på ett konkret sätt. En frågeställning hade då kunnat vara något likt "På vilka sätt skiljer sig ett skissande i fält mellan blyert och akvarell?". En annan spännande aspekt att undersöka hade varit hur olika tidsramar kan påverka akvarellskissens resultat. Då kunde utförandet vara att skissa samma delar eller saker i landskapet under olika långa tider. Till exempel att avbilda ett träd på 1 minut, 5 minuter respektive 10 minuter. Diskussionen skulle kunna bygga på hur mycket tid som behövs läggas ner på akvarellskissen för att förmedla intryck, hur tid påverkar skissernas utseende och hur tid påverkar skissarens sätt att tänka och ta till sig av akvarellen som metod.

Innan jag bestämde mig för att undersöka akvarell som skissmetod i fält funderade jag över att skriva om akvarellens roll som visuell kommunikation för landskapsarkitekten. Detta ämne tycker jag är intressant eftersom jag under min utbildning sett många arbeten och kurser som använder sig av akvarellen som metod för det visuella. Det hade varit fascinerande att undersöka varför och hur detta kommit att bli så pass populärt och även höra vad andra landskapsarkitektstudenters erfarenhet och bild av akvarellen är. Ett arbete med detta skulle kunna innehålla författarens egna erfarenheter och även undersöka vad en visuell kommunikation med akvarellen frambringar för uttryck och känslor.

Slutsats

För att samla upp tankarna från diskussionen kan det konstateras att skissandet gav mig en insikt om vad i landskapet som fångade mitt intresse och hur jag själv använder mig av akvarellen som skissande medel. Genom ett skissande med akvarellen skapade jag en personlig koppling till landskapet. Genom att utföra ett fältarbete placerades även fokus i nuet och det som hände på platsen. De människor som befann sig på plats stöttade i förståelsen av landskapet och jag känner likaså att akvarellskissen fungerade som en öppen kommunikation med mig själv och de andra brukarna av platsen. Akvarellskissen lyckades väl med att fånga de estetiska uttrycken på platsen liksom de levande kvaliteterna. Skissmetoden fungerar på så sätt för att få en förståelse av landskapet som levande. Då akvarellskisserna upplevs levande lyckas de även fånga något bortom det fysiska, nämligen det själsliga.

Avslutningsvis vill jag klargöra ännu en gång att denna uppsats har utgått från egna erfarenheter och upplevelser och visar ett personligt perspektiv inom ämnesområdet. Jag vill däremot uppmuntra andra till ett skissande i fält med akvarellen som metod för att närma sig en plats. Ett skissande i fält har otroligt mycket att ge och akvarellen som metod bör få en chans att visa sin potential.

Källförteckning

- Andersson, T. (2017). Thorbjörn Andersson. I Wingren, C. (red.) (2017). *Landskapet och skissen: en betraktelse utifrån en landskapsarkitektonisk praktik*. Alnarp: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap, SLU, s. 38-39.
- Arvidsson, K. (2008). Det alkemiska ögonblicket - Akvarellmediet i nyromantikernas händer. I Nordal, B. & Johannesson, L. (red.) (2008). *Akvarellstudier: om mediet, historien och myterna = Watercolour studies : the medium, the history and the myths*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, s. 206-247.
- Bergene, L. (2017). Lena Bergene. I Wingren, C. (red.) (2017). *Landskapet och skissen: en betraktelse utifrån en landskapsarkitektonisk praktik*. Alnarp: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap, SLU, s. 30-31.
- Bodin, A., Hidemark, J., Stintzing, M. & Nyström, S. (2024). *Arkitektens handbok 2024*. Upplaga 16 Lund: Studentlitteratur.
- Doyle, M. E. (2007). *Color drawing: design drawing skills and techniques for architects, landscape architects, and interior designers*. 3rd ed. Hoboken, N.J.: J. Wiley.
- Johannesson, L. (2008). Om akvarellens osynlighet. I Nordal, B. & Johannesson, L. (red.) (2008). *Akvarellstudier: om mediet, historien och myterna = Watercolour studies : the medium, the history and the myths*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, s. 12-53.
- Johnson Kihlman, B. (2017). Barbara Johnson Kihlman. I Wingren, C. (red.) (2017). *Landskapet och skissen: en betraktelse utifrån en landskapsarkitektonisk praktik*. Alnarp: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap, SLU, s. 34-35.
- Kjellmer, V. (2008). Mot det oväntade - Akvarellen som tänkesätt. I Nordal, B. & Johannesson, L. (red.) (2008). *Akvarellstudier: om mediet, historien och myterna = Watercolour studies : the medium, the history and the myths*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, s. 54-91.
- Lantmäteriet (2025) *Lomma. SWEREF 99 TM*. Flygfoto [Kartografiskt material]
<https://minkarta.lantmateriet.se> [2025-03-12]
- Merkle, B.G., Barber, B.R. & Carling, M.D. (2020). Drawn to natural history: Enhancing field courses with drawing and field journal instruction. *Natural sciences education*, 49 (1).
<https://doi.org/10.1002/nse2.20019>
- Nationalencyklopedin* (u.å.) Skiss. Tillgänglig: Nationalencyklopedin. [2025-03-02]
- Propst, T. (2017). *Skissa med akvarellen - En metod för platskännedom*. Masteruppsats, Landskapsarkitekturprogrammet. SLU, Uppsala.

Riksantikvarieämbetet (2025). Europeiska landskapskonventionen (ELC).
<https://www.raa.se/samhallsutveckling/internationellt-arbete-och-eu-samarbete/euoparadet/europeiska-landskapskonventionen/> [2025-03-02]

Schibbye, B. & Pålstam, Y. (2001). *Landskap i fokus: utvärdering av metoder för landskapsanalys*. Stockholm: Riksantikvarieämbetets förlag.

Svensson, J. (2017). Jitka Svensson. I Wingren, C. (red.) (2017). *Landskapet och skissen: en betraktelse utifrån en landskapsarkitektonisk praktik*. Alnarp: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap, SLU, s. 16-17.

Swailles, J. M. (2010). *Field sketching and the interpretation of landscape: exploring the benefits of fieldwork and drawing in contemporary landscape practice*. Diss. Edinburgh College of Art.
<http://hdl.handle.net/1842/34147>

Swanwick, C. (2002). *Landscape Character Assessment - Guidance for England and Scotland*. Sheffield: University of Sheffield.
<https://digital.nls.uk/pubs/e-monographs/2020/216649977.23.pdf>

Wingren, C. (red.) (2017). *Landskapet och skissen: en betraktelse utifrån en landskapsarkitektonisk praktik*. Alnarp: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap, SLU.

Fullständig loggbok

Besök 1, Hamnen

Datum: 2025-01-09

Tid: 12:00-14:00

Väder: Molnigt, relativt vindstilla

Figur 1.

Loggbok: Det är ett populärt promenadstråk och många äldre par, folk med hundar och barnvagnar passerar. Det är en grå men stillsam dag. Det blåser knappast något. Ett litet hus som ser ut att vara en kiosk på sommaren står öde och ramas in av två tallar bakom den. Man ser havet i horisonten. Det är mörkare där horisonten möter himlen. Det är lugnt och tyst förutom de konversationer som förbipasserande har. En fågel hörs och en båt brummar förbi för att lägga till i hamnen. Platsen känns hård och ganska oformbar. Markmaterialet består av smågatsten och asfalt. Det tittar upp lite gräs ur vallen som leder ner till vattnet.

Det tar ett tag att måla bilden då det är svårt att rita lager innan det första hunnit torka. Jag känner att jag lägger fokus på att få det fint. Det finns en stor öppenhet på platsen och även fast jag sitter på en bänk i mitten av platsen känner jag mig mer bekväm ju längre tid jag suttit ner. Jag kommer in i mitt arbete. Jag rensar i landskapet när jag målar av det. Det är svårt att fokusera på enbart en aspekt och flera delar får möta varandra. Jag känner att jag målar det jag har framför mig som hur jag upplever det, inte nödvändigtvis hur det ser ut till punkt och pricka.

Figur 2.

Loggbok: Jag ser Malmös siluett sticka upp i fjärran. Staden smälter nästan in i den blågråa himlen. Framför den ser man ett staket i trä som sedan möts av stenar. I förgrunden ser man gräs som sedan övergår till stenar som leder ner till havet. Dessa delar ser ut att mötas från där jag sitter medan det egentligen finns långa distanser mellan vissa delar och kortare mellan andra. Allt handlar om perspektiv. Turning torso har en ledande känsla över vyn och min uppmärksamhet dras till den höga byggnaden.

Jag känner hur det är svårt att skapa djup i bilden, allt flyter ihop på något sätt. Men det var också så jag upplevde vyn.

Figur 3.

Loggbok: Många färger kan uppfattas när man kollar närmare på stenarna på marken. Mellan fogarna växer gräs och mossor. Stenarna är nästan mosaikartade med nyanser av blått, grått, grönt och lite orange. Alla är unika och spännande att kolla på. Det är roligt att kunna uttrycka färgerna i skissen.

Figur 4.

Loggbok: En förbipasserande talar om för sin kompanjon att hon tror att restaurangen framför dem är ny. Min uppmärksamhet riktas då till restaurangen jag har i ryggen där jag sitter och skissar. Flera andra sällskap kommenterar att de tror att den är en asiatisk baserat namnet (Kinjo). Byggnaden är relativt stor med två våningar, uteservering på nedre plan och balkong som går runt andra våningen.

Det mest iögonfallande är de orangea parasollen på uteserveringen. Byggnadens väggar ser ut att bestå av nästan enbart fönster. De måste vilja utnyttja den fina hamn- och havsutsikten tänker jag. Några sitter inne och äter då det är för kallt för att sitta ute. En kaja sitter och kraxar på taket av byggnaden. Ljudet ekar.

Jag testar att skissa de större färgblocken av byggnaden och bygger på med tunnare linjer för att definiera. Jag märker att jag fångat de som kändes mest slående med byggnaden.

Lärdomar av besöket:

- Min uppmärksamhet riktas av andra på platsen, vad de gör och vad de säger.
- Det kändes först utmanande att inte ta stöd i blyertspennan, men sedan befriande att enbart låta penseln flöda.
- Det var både befriande och läskigt att sätta ner penseln på ett helt blankt papper utan en riktig plan bakom vad som skulle bli.

Besök 2, Stranden

Datum: 2025-01-11

Tid: 11:00-12:30

Väder: Växlande molnighet, blåsig

Figur 5.

Loggbok: *En väg slingrar sig igenom stora högar sand. I bakgrunden sticker några byggnader upp. Det växer mycket gräs ur sanden som definierade landskapet. När solen kommer fram ser jag tydligt de blåa skuggorna i den gula sanden.*

Jag målar ut de stora färgblocken först och adderar sedan mer definierade penseldrag när första lagret torkat någorlunda. Mitt block blåser bort och jag får springa efter det och borsta av sanden som fastnat på den fortfarande blöta skissen. Vägen som träder fram ut sandlandskapet är blå och jag målar den som så. I eftertanke kan den misstolkas som vatten som slingrar sig fram.

Figur 6.

Loggbok: *Jag vänder mig och kollar ut över hur land möter hav från sidan. En tjock rand av tång har spolats upp och skiljer vattnet från sanden. Vid horisonten kan jag urskilja vegetation som blir allt lättare att definiera ju närmare den kommer. Vattnet är blågrått. Träd och annan vegetation ger en bakgrund för det långa gräset framför.*

Jag märker att jag försöker få med många aspekter och bilden känns lite rörig.

Figur 7.

Loggbok: *Jag skissar samma vy igen och försöker förenkla skissen. Det går mycket snabbare att skissa samma vy igen. Denna gången försöker jag fokusera på det som jag känner definierar landskapet mest. I slutändan blir bilderna mycket lika men den senare lite renare.*

Figur 8.

Loggbok: Jag roterar lite till och hela horisonten blir till hav. Havet ser så levande ut. Det skapas vågor i brisen och det ser mörkare ut vid horisonten. Närmare strandkanten, där jag antar att det är grundare, lyser vattnet en grumlig grön. Det är fina kontraster. Stranden bryter av vattnet och det bryts i sin tur upp av en mörk tång. Kontrasten mellan sand och tång är riktigt stark. Himlen över havet är molnig men spricker upp i blåare partier.

Jag försöker fånga känslan av de olika partierna: himmel, hav, strand och tång. Genom att använda olika färger och olika mycket färg upplevs en tydlig skillnad.

Figur 9.

Loggbok: Jag fokuserar på användningen av figur 8. Flera går förbi och promenerar. Vid två tillfällen matar folk svanarna som flyter vid strandkanten. En röd båt är ute och guppar i havet. En äldre man med en hund kommer upp till mig och berättar hur hans äldre släkting målade med akvarell som journalist, att man på den tiden hade det som del av sitt yrke. Jag förklarar hur jag skissar med akvarell som del av ett arbete och tycker akvarellen är rolig. Han verkar glad över att ha sett mig måla, han säger att han tycker det ser fint ut. Han önskar mig lycka till och vi säger hejdå. Detta mötet gör mitt platsbesök ännu roligare. Jag är själv del av det sociala. I den äldre mannens ögon är jag en del av hans strandlandskap.

Figur 10.

Loggbok: Jag fokuserar på det som är vid mina fötter. Där kan jag urskilja massa fotavtryck som av olika grad blivit bortblåsta. Många människor har passerat här. I sanden kan man urskilja former, blåa skuggor, större sandkorn, stenar och snäckor.

Figur 11.

Loggbok: Jag tar en närmare titt på en av grässorterna som växer och dansar i vinden. Gräset rörelse gör att landskapet ser ut att andas.

Det är lätt att fånga karaktären av gräset med endast några penseldrag.

Lärdomar av besöket:

- Färg associeras lätt till specifika saker och användning av den kan därför uppfattas som annat än skaparen hade i åtanke.
- Jag upplevde inte samma stress som under första besöket. Om det var havet som hade en lugnande känsla vet jag inte.
- Jag känner mig säkrare i hur jag ska bemöta mitt skissade. Det går smidigare och snabbare att skissa och skala bort delar av landskapet.

Besök 3, Kanten av bostadsområdet

Datum: 2025-01-12

Tid: 11:30-13:00

Väder: Växlande molnighet, relativt blåsig

Jag förflyttar mig runt yttre kanten av ett bostadsområde.

Figur 12.

Loggbok: Jag förflyttar mig runt yttre kanten av ett bostadsområde. Jag bestämmer mig för att måla gaturummet. Jag sätter mig på trottoaren och känner hur husens balkonger och en rad kala träd ramar in gången nedan. Det känns tryggt. På andra sidan av träden ligger en väg och i bakgrunden kan man skimta en dunge. Några är ute och går och bilar kör förbi på vägen.

Jag skissar först upp de olika färgblocken, som husfasader, vägarna och gräset. Sedan går jag in med tunnare streck för att definiera platsen. Husfasader har fina färger i blå och grön men även mindre iögonfallande grå.

Figur 13.

Loggbok: Jag ser en bostadsgård skimta igenom en stängd grind och två husfasader. Husfasaderna känns väldigt robusta och tillsammans med grinden ger de en känsla av utanförskap.

När jag skissar känner jag att jag fångar känslan platsen ger genom enbart de nödvändigaste delarna; väggarna och grinden.

Figur 14.

Loggbok: Jag går förbi en mur som nästan är helt täckt av murgröna. Murgrönans vita nerver sticker tydligt ut från den mörkare gröna och lite brunröda färgen på resten av löven. En dam kommer upp till mig och blir glatt överraskad när hon ser vad jag målar. Hon säger att hon undrade varför jag satt och stirrade in i muren, men att hon nu förstod vad jag såg. Detta var en spännande interaktion. Genom att kolla vad jag gjorde fick damen upp ögonen för mitt perspektiv.

Det var jobbigt att försöka lämna kvar de vita nerverna under tiden jag målade. Det slutar med att endast de mest framträdande nerverna lämnas vita. I slutändan förmedlas murgrönans karaktär ändå någorlunda tydligt.

Figur 15.

Loggbok: På andra sidan av bostadshuset växer ett bestånd av smala björkar. När solen kommer fram finns där en fin växling i den skuggade delen av stammarna och den delen som får solljus. Stammarna har tydliga svarta markeringar som ger stor kontrast mot den resterande vita barken.

Figur 16.

Loggbok: Runt hörnet från första gaturummet (figur 12) öppnar ett större gaturum upp sig. Detta kanske känns större då andra sidan öppnar upp mot början av stranden. Där växer träd och buskar lite vildare. En låg stenmur skiljer gågatan från vegetationen. Husfasaderna är vända mot havet. Långt bort mot horisonten kan en byggnads silhuett urskiljas. Folk promenerar i sällskap och med sina hundar, joggar eller cyklar förbi. Några damer med sina hundar stannar en längre stund och pratar med varandra. Den ena hunden börjar skälla på en katt och de andra hundarna ansluter.

Jag börjar bli kall och försöker få färdigt skissen snabbt. Jag orkar inte måla i lager och skissens olika element blir röriga och lite svåra att urskilja.

Figur 17.

Loggbok: Markbeläggningen på trottoaren intill husfasadens mönsterläggning.

Lärdomar av besöket:

- Ibland säger mindre mer.
- Människor kan påverka varandras synsätt.

Besök 4, Vägen genom dungen

Datum: 2025-01-17

Tid: 11:30-13:00

Väder: Soligt, relativt vindstilla, snö på marken och minusgrader

Figur 18.

Loggbok: En väg slingrar sig igenom bland träd och buskar. Ju längre fram träden kommer desto mer fokus tar dem. På marken kring träden och i kanterna av vägen ligger lite snö kvar sen senaste snöfallet. Träden kastar långa skuggor. En bok och en björk ramar in vyn.

Allt känns kallt och färgerna får reflektera det. Jag börjar med att måla upp vägen för att ha något att förhålla mig med och sedan bygger jag på med träd. Jag börjar med de längst bak som får vara ljusast. Skuggorna jag målar hjälper fånga uttrycket av platsen.

Figur 19.

Loggbok: En stubbe fångar mitt intresse. Den smälter ihop med alla gamla löv och större delen av toppen är täckt av snö. Runt omkring ligger snö som glittrar i dagens solsken.

Det var svårt att fånga snön med skissen. Med akvarellen känner jag att jag generellt redan lämnar blanka delar av pappret som del av uttrycket och tekniken. Jag känner därför att det är svårt att förmedla att det jag lämnar blankt är snö. Jag försöker att ge snön skugga för att förstärka uttrycket.

Figur 20.

Loggbok: Lökväxter har börjat sticka upp ur diverse grenar och löv kvar sedan hösten. Det är en fin och härlig kontrast mot det annars ganska gråbruna och kalla. Våren är ett steg närmare.

Här är det också svårt att fånga snöns uttryck, men att skugga med blått fungerar någorlunda. Jag använder en starkare färg för att måla delar som ska se ut att vara längre fram, för att få någon känsla av djup i skissen.

Figur 21.

Loggbok: Vägen fortsätter rakare och längre bort kan man skimta mindre uppradade hus. Ett staket leder blicken vidare. En blå himmel skiner genom träden. På sidorna om vägen växer högre gräs,

buskar och träd. Det högre gräset påminner mig om att jag är nära stranden. En snett växande tall kan synas längre bort.

Jag började som i figur 18 med vägen och byggde upp skissen runt den. Här försökte jag lämna större vita områden vid vegetationen för snön som ligger kvar. Träd bakom där jag sitter kastar skuggor över min axel som får vara del av skissen. Jag märker att det är lättare att bygga upp delar av skissen utan att allt flyter samman. Jag börjar utveckla min egen teknik. Vyn är intressant och jag fångas av mer och mer. Jag får stoppa mig själv från att överarbeta skissen.

Figur 22.

Loggbok: *Jag går närmare en tall och fokuserar på den. Den växer snett från havet och har antagligen blivit påverkad av vinden. Den är ett av de få träd som har ett grönt uttryck i den kala dungen. Man kan urskilja kottar bland barren. Många av grenarna längre ner är knäckta och har endast en liten stubb kvar.*

Stammen ritar jag först och adderar sedan färg för det som ska vara barren. Det är svårt att få uttrycket av barr men jag försöker fånga växtsättet och målar även in några kottar. Jag märker att jag tycker växtligheten fångas väl med akvarellen.

Lärdomar av besöket:

- Fler personer stannade och pratade med mig under detta besök än tidigare. Kanske på grund av att jag satt på vägen och de då behövde gå relativt nära mig och såg vad jag gjorde eller för att jag lättare kunde säga hej till dem först.
- Jag känner hur mitt skissande med akvarellen får sitt eget uttryck.

Besök 5, Rosparken

Datum: 2025-01-18

Tid: 12:30-14:00

Väder: Soligt, vindstilla

Figur 23.

Loggbok: *En väg i stenplattor under en längsgående pergola leder genom rosparken. Den ena sidan av vägen ramas in av buskar och andra öppnar upp sig mot gräs. Vid varje stolpe av pergolan växer rosor som klättrar upp och runt stolparna. Pergolan definierar en tydlig rumslighet och skapar en tunnel som delvis öppnar upp sig för att sedan bilda ett tak igen.*

Jag börjar måla ut vägen och sedan himlen, gräset och jorden buskarna vid höger sida växer i. Jag försöker fånga pergolans rumsliga känsla och de klättrande rosorna. Det var svårt att fånga den omslutande och lite vildvuxna känslan av pergolan med dess rosor. Jag var rädd att addera för mycket och istället få en otydlig skiss. Finns det värde i att visa någon enstaka karaktär tydligt än att försöka fånga alla på samma gång?

Figur 24.

Loggbok: Jag tar en närmare titt på stolparna med de klättrande rosorna. På stolpen finns pinnar för att stödja de klättrande rosorna. De slingrar sig runt stolparna och letar sig upp på pergolans tak.

Jag målar stolpen och adderar rosorna. Det är svårt att fånga deras karaktär. Jag försöker att måla dit tornar.

Figur 25.

Loggbok: Hela parken är full av rosenbuskar. Jag sätter mig och målar en buske. Vissa av nyponen har torkat ihop medan andra har kvar en lysande orange-röd färg. Röd-rosa knoppar och bruna taggar syns längre ner på stjälken.

Akvarellen lyckas fånga färgen och karaktären på ett bra sätt. Det är roligt att kunna fånga rosenbuskens olika nyanser. Jag lägger grundfärg och adderar sedan mörkare färg för att få djup.

Figur 26.

Loggbok: Jag kollar närmare på en annan rosenbuske. Denna har ett rödare helhetsintryck och nyponen är större och mer avlånga. Taggarna är även ljusare än föregående buske.

Det är intressant att jämföra skillnaderna i de olika besläktade buskarna i hur de uttrycks genom akvarellen. Skisserna visar tydliga skillnader i färg och form.

Figur 27.

Loggbok: I mitten av parken finns en liten bäck. Den lilla mängd vattnet i den har fryst till is.

Bäcken ligger längre ner än övriga parken och gräs övergår gradvis till stenar som gör upp botten av bäcken. Broar är placerade i jämna mellanrum över bäcken. Dessa är i trä och leder sedan ut till en gemensam stig i grus. Varje bro är fastsatt i metall som har rostat och ger ett orange-rött uttryck. Denna metall övergår till en list som ramar in planteringar intill bäcken. I dessa planteringar finns rosenbuskar. Några personer passerar platsen.

Denna vyn är svår att måla eftersom jag inte vet vad jag ska börja med. Det känn rörigt i mitt huvud innan jag sätter ner penseln. Det naturliga blir att börja med gräset, bäcken och broarna. Jag tycker att broarna smälter in för mycket med bäcken och adderade en mörkare skugga under dem. Det hjälper även att ge broarna individuella plankor. Sedan adderar jag buskarna. Då akvarellen är transparent är det lätt att jobba med lager, bara jag först börjar ljusare och sedan bygger på.

Figur 28.

Loggbok: Bäcken slutar i en större vattensamling. Vattnet här har fryst och är delvis täckt av snö. Ur isen sticker vad som ser ut att vara avklippt vass upp. Jag kan urskilja en brunn i ena änden. Gräs leder ner till vattnet. Gräset ramas in av pergolan och stigen under.

Lärdomar av besöket:

- En vy som känns komplicerad kan få ett tydligt uttryck i skissen där karaktäristiska drag hamnar i blickfånget och intensifieras.

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Olivia Holmsten har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag ger inte min tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.